

PAPER DETAILS

TITLE: BİR OSMANLI MÜNEVVERİ FÂİK ÖMER EFENDİ VE DIVÂN-I NU'ÛT'U

AUTHORS: Murat AK

PAGES: 47-94

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/260967>

BİR OSMANLI MÜNEVERİ FÂİK ÖMER EFENDİ VE DİVÂN-I NU'ÛT'U

Yrd. Doç. Dr. Murat AK
Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

ÖZ

Osmanlı devletinin birçok kademesinde görev almış ve devlet ricaliyile ortak meclislerde bulunmuş Fâik Ömer Efendi, XVIII. ve XIX. yüzyıllarda yaşamış tasavvufî eğilimleriyle öne çıkan şair bir Osmanlı münevveridir. Doğum yeri ve tarihi bilinmeyen şair 1245/1829'da İstanbul'da vefat etmiştir. Fâik Ömer Efendi'nin Türkçe ve Farsça divânı başta olmak üzere birçok eseri mevcuttur. Şaire ait eserler içinde kaynaklarda zikredilmeyen bir de divân-ı nu'ût bulunmaktadır. İlk kez bu çalışmada neşredilen divân Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi 554/2 numarada yer alır. Alfabedeki her harfin kafiyesiyle kaleme alınan gazellerden oluşan divânın sonunda şaire ait bir de on iki imam methiyesi bulunur. Fâik Ömer Efendi'nin divânında yer alan na'tlerde oldukça sade bir üslubu benimsediği görülür. Bu durum şairin Türkçe ve Farsça divânlarındaki üslubuyla da örtüşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fâik Ömer Efendi, Divân-ı Nu'ût, Hz. Peygamber, Na't.

ABSTRACT

An Ottoman Intellectual Fâik Ömer Efendi And His Divân-ı Nu'ût

Fâik Ömer Efendi, who lived in the XVIIIth and XIXth centuries, served in many positions for the Ottoman State and sat in the same councils with statemen. He was a poet and an Ottoman intellectual who also had mystical tendencies. There is no information about his place and date of birth. He died in 1245/1829 in İstanbul. Fâik Ömer Efendi had many works, including his Turkish and Persian diwans. Among his works there is a diwân-ı nu'ût, which is not cited in any old literary sources. The manuscript, which is published for the first time in this paper, is listed in *Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi* in the number of 554/2. It consists of lyrics (*gazel*) which are written by making rhyme with each letter of the Ottoman Turkish alphabet. In the end of the manuscript, there is also a eulogy for The Twelve Imams written by the poet. It can be seen in the *Divân-ı Nu'ût* that Fâik Ömer Efendi has preferred a quite simple style in all his lyrics. This simplicity is also in line with the poet's style in his Turkish and Persian diwâns.

Keywords: Fâik Ömer Efendi, Divân-ı Nu'ût, Prophet Muhammed, Eulogy.

Giriş

Hz. Peygamber sevgisini dinî inançlarının merkezinde tutan Türkler, bu sevgiyi edebî bir tür olan na't ile pekiştirmişlerdir. Kutadgu Bilig, Divân-ı Hikmet gibi ilk İslâmî eserlerden itibaren kaleme alınan na't, Türk edebiyatında önemli bir tür olagelmıştır. Arap edebiyatı, Fars edebiyatı gibi İslâm etkisinde şekillenen edebiyatlar içinde en çok na't örneğine Türk edebiyatında rastlarız. Aynı

şekilde Türk edebiyatında tevhîd, münâcât vb. birçok dinî edebî tür içinde sayı itibariyle en çok na't yer alır.¹ Edebiyatımızın klasik döneminde hemen her şair na't kaleme almıştır. Yine şairlerden bir kısmının *Na'tî* mahlasını kullandıkları da bilinmektedir.²

Türk edebiyatında na't, Hz. Peygamber'e bağlılığın bir ifadesidir. Şairin Hz. Peygamber'e olan sevgisinin bir tezahürü, hem kaleme alan hem okuyan için bu sevgiyi pekiştirmenin bir aracıdır. Yine şairler na't vasıtası ile Hz. Peygamber'in şefaatine nail olmayı talep ederler. Klasik dönemde bu ve benzeri sâiklerle na't kaleme alan şairlerden bir kısmı Hz. Peygamber için kaleme aldıkları na'tleri belli bir tertip üzere bir araya toplamış ve na'tlerden oluşan divanlar meydana getirmişlerdir. Bu suretle de edebî geleneğimizde *divân-ı nu'ût* olarak isimlendirilen müstakil eserler ortaya çıkmıştır.

Divân-ı nu'ûtlar hurûf-ı hecâyâ göre tertip edilir. Alfabedeki her harfin kafiyesiyle kaleme alınan na'tlerin bir araya gelmesiyle oluşur. Klasik Türk edebiyatında na'tlerini bir araya getirerek divân tertip etmiş birçok isim olmakla birlikte bu isimlerin en meşhuru Yahyâ Nazîm'dir (ö. 1727).³ Özellikle na'tleri ve musıkîşinaslığı ile tanınan Yahyâ Nazîm na'tlerinden oluşan beş ayrı divânın sahibidir.⁴ Klasik Türk edebiyatında divân-ı nu'ût sahibi diğer şairleri şöyle sıralayabiliriz: Himmetzâde Abdî (ö. 1710)⁵, Bursalı İsmail Belîğ (ö. 1729)⁶, Neccârzâde Rızâ (ö. 1746)⁷, Salâhî Efendi (ö. 1783)⁸, Nazîf Efendi (ö. 1859)⁹, Mehmed Tefîk (ö. 1899)¹⁰, Mehmed Fevzi Efendi (ö. 1900).¹¹

¹ Emine Yeniterzi, "Na't" (Türk Edebiyatı), *DİA*, İstanbul 2006, C. 32, s. 436.

² Na'tî Çelebi (ö. 1679), Na'tî Ahmed Paşa (1536'da hayatta), Gelibolulu Mehmed Efendi (ö. 1679), Na'tî Mustafa (ö. 1718), Gaziantepi Kunduracı Na'tî Efendi (1785'te hayatta) şairlerinde *Na'tî* mahlasını kullanmış şairlerdir. Konuya ilişkin bk. Ahmet Yılmaz, "Türk Edebiyatında Na'tî Mahlasını Kullanan Şairler", *İstem*, Yıl: 1, Sayı: 2, 2003, s. 77-80.

³ Yahyâ Nazîm için bk. Mustafa Uzun-Nûri Özcan, "Nazîm", *DİA*, C. 32, s. 452-453.

⁴ Yahyâ Nazîm'e ait beş divân bir araya getirilerek İstanbul'da 1841'de basılmıştır. Nazîm, *Divân-ı Belâgat-Unvân-ı Nazîm, Neşr: Mehmed Nâil*, İstanbul 1257/1841, 500s. Basılan eser esas alınarak divânlar üzerinde çalışmalar yapılmıştır. Bk. Nevin Gümüş, *Yahyâ Nazîm Divânı I*, Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 1992; Aynur Çağlı İşlek, *Yahyâ Nazîm Divânı II*, Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 1991; Mehmet Şimşek, *Yahyâ Nazîm Divânı (III. Divân)*, Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 2007; Ahmet Kurban, *Yahyâ Nazîm Divânı IV*, Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 1992; Şaziye Kayhan (Ertürk), *Yahyâ Nazîm Divânı 5*, Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 1996.

⁵ Abdülmecit İslamoğlu, *Himmetzâde Abdullah (Abdî), Hayatı, Eserleri ve Divân-ı Nu'ût'u*, YLT, Ankara Üniversitesi SBE, Ankara 2003.

⁶ Kaynaklarda Bursalı İsmail Belîğ'e atfedilen *Seb'a-i Seyyâre* isimli bir eser mevcuttur. Yedi na'tin bir araya geldiği eserin bilinen bir nüshası yoktur.

⁷ Şairin divânı tevhîd, münâcât ve na't türünde eserler içerir. Eserin büyük çoğunluğu na'tlerden oluşur. Eser üzerine yapılan iki yüksek lisans çalışması mevcuttur. Bk. Mehmet Özdemir, *Neccârzâde Rızâ Divânı'nın Edisyon Kitiği*, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE, Afyon 1999; Tülin Danacı, *Neccârzâde Şeyh Rızâ Divânı*, Gazi Üniversitesi SBE, Ankara 1988.

⁸ Salâhî'ye ait divân-ı nu'ût Mehmet Akkuş tarafından neşredilmiştir. Bk. Mehmet Akkuş, *Hiz. Peygamber'e Na'tlar (Divân-ı Nu'ût-ı Salâhî)*, Ankara 1999. Eserin ikinci bir basımı için bk. Mehmet Akkuş, *Hiz. Peygamber'e Na'tlar (Divân-ı Nu'ût-ı Salâhî)*, İstanbul 2002.

⁹ Mehmet Elaldı, *Nazîf, Hayatı, Eserleri, Edebî Şahsiyeti ve Divânı'nın Tenkidli Metni*, YLT, Selçuk Üniversitesi SBE, Konya 2005.

¹⁰ Kaynaklarda Divânçe-i Tefîk ve Kasâid-i Tefîk isimleriyle zikredilen eser birçok kez matbu olarak basılmıştır. Eserin ilk baskısı Mısır'da yapılmıştır. Bk. Çerkeş Şeyhizâde Mehmed Tefîk, *Kasâid-i Tefîk*, Mısır 1283.

¹¹ *Et-Tevessülâtü'l-Fevziyye fi'n-Nu'ûti'n-Nebeviyye* isimli eser iki kez basılmıştır. Bk. Mehmed Fevzi Efendi, *Et-Tevessülâtü'l-Fevziyye fi'n-Nu'ûti'n-Nebeviyye*, 1303/1885-86. Mehmed Fevzi Efendi, →

Bu isimlere ek olarak kaynaklarda zikredilmeyen bir divân-ı nu'ût ise Fâik Ömer Efendi'ye (ö. 1829-1830) aittir. Fâik Ömer Efendi'ye ait bu divâna kaynaklarda atıfta bulunulmamış ve eser üzerinde herhangi çalışma yapılmamıştır. Bu makalede Fâik Ömer Efendi'nin hayatı ve eserleri hakkında bilgi verilecek, tarafımızca yapılan katalog taramalarında tespit edilen tek nüsha divân-ı nu'ûtu neşredilecektir.

Fâik Ömer Efendi

Son dönem tezkirelerinde Fâik Ömer Efendi hakkında verilen bilgiler oldukça kısıtlıdır.¹² Şair, *Osmanlı Müellifleri*'nde Ömer Fâik Efendi İbn-i Abdullah künyesiyle yer alır. Bursalı Mehmed Tâhir şairin doğum yerine ve tarihine ilişkin herhangi bir bilgi vermemiştir. Eserde şair hakkında şu ifadeler yer verilir: *Hâcegân-ı divân-ı humâyından ma'ârif-şinâs bir zâttır. Şıkk-ı sâni defterdârı olmuştı. 1245'de İstanbul'da irtihâl itdi. Nizâmü'l-Âtik fî Bahri'l-Amîk isminde Türkçe bir eser-i târihîsi ile mürşidi Neccârzâde Şeyh Siddîk Efendi merhûmun menâkıbını hâvî Makâlât-ı Siddîkiyye nâmında bir eseri de vardır ki bu eseri matbu'dur. Tabî'at-i şî'riyyeye de mâlikdir.*¹³

Kâmusu'l-A'lâm'da ise Fâik Ömer Efendi'ye dair şu bilgilerle yetinilir: *Fâik Efendi; müteahhirîn-i suarâ-yı Osmâniyyeden dört kişinin ism ü mahlasıdır. Bîrincisi Ömer [Fâik]; şıkk-ı sâlis defterdârı iken 1245 tarihinde vefât itmiştir. Şu matla' onundur:*

Kûy-ı vasla hatt-ı cânân perr ü bâlimdir benim
Daldan dala konan murg-ı hayâlimdir benim¹⁴

Şaire ilişkin en detaylı bilgi ise İbnü'l-Emin Mahmud Kemal İnal'ın tezkiresinde yer alır.¹⁵ İbnü'l-Emin'in eserinde Fâik Ömer Efendi'nin ilk görevinin vüzerâ kapı kethüdâları maiyetinde mühürdarlık olduğu, daha sonra ise şairin hocalık görevinde bulunduğu zikredilmiştir.¹⁶ Yine defterdarlığı ve devlet kademisinde farklı memuriyetlerde bulunduğu da zikredilir. Şairin evvelen Sadeddin Cibavî sülâlesinden Şeyh Mehmed Sâdik Efendi'nin müridi olup, Sa'diye Tarikatı'na intisabı olduğu sonradan Neccârzâde Şeyh Siddîk Efendi'ye mürid olup Nakşibendiye'ye sâlik olduğu verilen bilgiler arasındadır. Tezkirede şairin aşâğıda matla'ları verilen iki gazeline yer verilmiştir:

Âşık-ı dil-hasteye olmazsa cânân âşinâ
Çeşmi pür-hûnî olur elbette giryân âşinâ

→ →

Et-Teveşşülâtü'l-Fevziyye fî'n-Nu'ûti'n-Nebeviyye, İstanbul 1318/1900-1901.

¹² Şair hakkında bilgi veren kaynaklar için bk. Fatîm Davud, *Hâtîmetü'l-Eş'âr*, İstanbul 1271, s. 315; Şemseddin Samî, *Kâmüsü'l-Alâm*, İstanbul 1314, C. 5, s. 3340; Bursalı Mehmed Tâhir, *Osmanlı Müellifleri*, Ankara 2003, C. 3, s. 106-107; İbnü'l-Emin Mahmûd Kemâl, *Son Asır Türk Şairleri*, İstanbul 1930, s. 350-351; Mehmet Nâil Tuman, *Tuhfe-i Nâilî*, Ankara 2001, C. 2, s. 743.

¹³ Bursalı Mehmed Tâhir, *Osmanlı Müellifleri*, Ankara 2003, C. 3, s. 106-107.

¹⁴ Şemseddin Samî, *Kâmüsü'l-Alâm*, İstanbul 1314, C. 5, s. 3340.

¹⁵ İbnü'l-Emin Mahmûd Kemâl, *Son Asır Türk Şairleri*, İstanbul 1930, s. 350-351.

¹⁶ Aynı bilgilerin yer aldığı bir diğer tezkire için bk. Fatîm Davud, *Hâtîmetü'l-Eş'âr*, İstanbul 1271, s. 315.

Nokta-i vahdeti zâhid bize takrîr itme
Kesrete dil virerek sen anı teksîr itme¹⁷

Tezkirelerde hakkında verilen kısıtlı bilgiler içinde şairin doğum tarihine ve doğum yerine ilişkin bir bilgi mevcut değildir. Bununla birlikte şairin XVIII. asrın sonlarında ve XIX. asrın başlarında devletin birçok kademesinde farklı memuriyetlerde bulunmuş bir isim olduğunu öğreniyoruz. Şairin tasavvufî yönü tezkirelerden edindiğimiz bilgiler arasındadır. Yaşadığı dönemde bilgisi ve kültürüyle tanınan ve şairlik tabiatına sahip bir isim olduğu anlaşılan Fâik Ömer Efendi, Farsça divan tertip edebilecek kadar bu dile hâkim bir zattır. Hakkında verilen bilgilerden şairin iyi bir eğitim aldığını ve sosyal muhit olarak ayrıcalıklı meclislerde bulunduğunu söyleyebiliriz. Yaşadığı dönemin birçok önemli şahsiyetiyle arkadaşlık kurmuştur.

Fâik Ömer Efendi 1245/1829-30 yılında İstanbul'da vefat etmiştir. Nereye defnedildiğine ilişkin tezkirelerde herhangi bir bilgi mevcut değildir. Şairin Türkçe ve Farsça divânı mevcuttur. Gerek na'tlerinde gerek divânında yer alan şiirlerde, şairin sade üslûbu dikkat çeker. Şiirlerinde tasavvufî eğilimler ve hakîmâne bir söyleyiş öne çıkar. Şairin Sa'diye ve daha sonra Nakşibendiye tarikatına intisabı olmakla birlikte Mevleviliğe, Melâmiliğe, Gülşeniliğe ve Halvetiliğe olan ilgisi şiirlerine yansımıştır.¹⁸ Yaşadığı dönemde şairin en çok etkilendiği isim hem bir mutasavvıf hem de iyi bir şair olması itibarıyla Şeyh Gâlib olmuştur. Bunda şairin Mevleviliğe olan ilgisinin ve Şeyh Gâlib'le aynı dönemde yaşamasının etkili olduğu söylenebilir. Bununla birlikte Sebki Hindî tarzını benimsemiş olan Şeyh Gâlib'e göre üslûbu oldukça sadedir.¹⁹ Döneminin önde gelen şairleri arasında yer almayan Fâik Ömer Efendi'ye ait şiirlerin bir fevkalâdelik içermediği de söylenebilir.²⁰

Şairin Türkçe ve Farsça divânı dışında başka eserleri de mevcuttur. Çalışmanın bu aşamasında şaire ait eserler hakkında bilgi verilecektir.

Eserleri

1- Nizâmü'l-Atîk fî Bahri'l-Amîk: İbnü'l-Emin, şairin Sultan III. Selim'in sır kâtibi Ahmed Efendi ile birlikte olduğu bir mecliste Ahmed Efendi'nin ısrarı üzerine bu eseri kaleme aldığını bildirmektedir.²¹ Eser şairin devlet nizamına ilişkin kaleme aldığı mensur bir risaledir.²²

2- Makâlât-ı Sıddîkiye: Şairin mürşidi Neccârzâde Şeyh Sıddık Efendi'nin menâkıbını anlattığı eseridir. Eser 1210/1795-96 yılında İstanbul'da basılmıştır.²³

¹⁷ İbnü'l-Emîn Mahmûd Kemâl, *age*, s. 351.

¹⁸ Arzu Coşkunyürek, *Fâik Ömer Efendi Hayatı, Edebi Şahsiyeti, Eserleri ve Divânının Tenkidli Metni*, Muğla Üniversitesi SBE, Muğla 2007, s. 5.

¹⁹ Arzu Coşkunyürek, *age*, s. 8.

²⁰ *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, İstanbul 1979, C. 3, s. 147.

²¹ İbnü'l-Emîn Mahmûd Kemâl, *age*, s. 351.

²² Eserin bir fotokopisi İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi TY 5836 numarada bulunmaktadır.

²³ Makâlât-ı Sıddîkiye ve sair risalelerin yer aldığı Osmanlıca matbu kitap için bk. *Tercüme-i Muhtasarü'l-Velâye*, Ebu Abdullah Muhammed Semerkandî, s. 1-63; *Menkibetü'l-Evliyâyîye fî Ahvâl'r-*

- 3- Lübb-i Sühan:** Fâik Ömer Efendi'nin Hâfız'a ait meşhur "Elâ yâ eyyühe's sâkî edir ke'sen ve nâvilhâ" mısraına yaptığı tasavvufî bir şerhtir.²⁴
- 4- Türkçe ve Farsça Divân:** Şairin Farsça ve Türkçe olmak üzere iki kısımdan oluşan divânıdır. Mürettep bir divândır. Fâik Ömer Efendi'ye ait divânın kataloglarda yer alan 7 nüshası tespit edilmiştir.²⁵
- 5- Divân-ı Nu'ût:** Şairin tezkirelerde ve hakkında yapılan çalışmalarda zikredilmeyen müstakil bir eseridir. Na'tlerin hurûf-ı hecâ sırasına göre tertip edildiği tek nüsha eser, tarafımızca katalog taramalarında tespit edilmiştir. Eser hakkında detaylı bilgi aşağıda verilecektir.

Şair hakkında bilgi veren eserlerin ve çalışmaların bir kısmında *Ahvâl-i Rızâiyye* isimli bir eserinin daha olduğu belirtilmektedir.²⁶ Bu eserin şaire ait *Makâlât-ı Sıddîkiyye* ile basıldığı da belirtilmiştir. Tam ismi *Menkıbetü'l-Evliyâiyye fî Ahvâl-i Rızâiyye* olan ve *Makâlât-ı Sıddîkiyye* ile birlikte basılan eserin müellifi bir başka kayıta da Ahmed Nüzhet Efendi olarak yer alır.²⁷

Divân-ı Nu'ût-ı Fâik

Şaire ait divân-ı nu'ût *Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi*, 554/2 numarada yer almaktadır. Divân Fâik Ömer Efendi'nin hurûf-ı hecâ sırasıyla telif ettiği na't-i şeriflerinden oluşur. İstanbul Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi yazma eserler katalogunda divân *Na't-ı Şerifler Mecmuası* olarak kaydedilmiştir. Kanaatimizce divânın daha önce tespit edilememesi katalog bilgisindeki yanlışlıktan kaynaklanmaktadır.²⁸

Yazma Eserin Tanıtımı:

- Başı:** Ey Kerîm ü Ekrem ü Hallâk-ı cümle mâ-sivâ
V'ey Raḥîm u Râziḳ u Rezzâḳ Zü'l-cüd-ı 'aḫā [1b]
- Sonu:** Bu Fâ'îḳ bunlarıñ bâb-ı kerîm-i seglerindendir
Budur sermâye-i sūd u tesellîsi bi-ḫamdillâh [22a]

→ →

Rızâiyye, Ahmed Nüzhet er-Ruhâvî, s. 64-131, *Şerhu Gazel-i Hazret-i Mevlânâ Abdurrahman Camii*, Arapzâde Hoca Muhammed İlmî b. Halil Edirnevî, s. 132-136; *Risâle-i Esfâr-ı Erbaa*, Neccâr-zâde Şeyh Sıddîk Efendi, s. 138-143; *Makâlât-ı Sıddîkiyye*, Fâik Ömer Efendi, s. 144-178, Tabhane-i Amire Litografya Destgahı, İstanbul 1272. Matbu esere İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi Osmanlıca Risaleler Veri Tabanı'ndan ulaşılabilir.

²⁴ Şerhi konu edinen bir bildiri için bk. İsmail Hakkı Aksoyak, "Fâik'in, 'Elâ Yâ Eyyühe's-Sâkî Edir Ke'sen Ve Nâvilhâ' Mısraına Tasavvufî Bir Şerhi: Lübb-i Sühan", *IV. Klâsik Türk Edebiyatı Sempozyumu (Prof. Dr. Abdülkerim Abdülkadiröğlü Hâtırasına)*, 4-5 Mayıs 2009, Kayseri.

²⁵ Şairin divânı üzerine bugüne kadar iki yüksek lisans çalışması yapılmıştır. Bk. Arzu Coşkunyürek, *Fâik Ömer Efendi Hayatı, Edebî Şahsiyeti, Eserleri ve Divânının Tenkidli Metni*, Muğla Üniversitesi SBE, Muğla 2007; Hande Büyükkaya, *Fâik Ömer ve Divanı: Karşılaştırmalı Metin-İnceleme*, İstanbul Kültür Üniversitesi SBE, İstanbul 2008.

²⁶ Bk. *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, İstanbul 1979, C. 3, s. 147. Şairin divânı üzerine yapılan iki yüksek lisans çalışmasında da şairin böyle bir eseri olduğu belirtilmiştir. Bk. Arzu Coşkunyürek, *age*, s. 9; Hande Büyükkaya, *age*, s. 7.

²⁷ Bk. *Tercüme-i Muhtasarü'l-Velâye* ve diğer risaleler; s. 64, Tabhane-i Amire Litografya Destgahı, İstanbul 1272.

²⁸ Yazma nüshada esere müellif ya da müstensih tarafından verilmiş bir isim yoktur. Bununla birlikte eserde hurûf-ı heca sırasına göre her harften kafiyeyle kaleme alınmış bir gazel yer aldığı için eser bir divân-ı nu'üttür.

Sütun ve Satır Sayısı: Her sayfada bir sütun yer alır. Satır sayısı çoğunlukla 20 olmakla birlikte bazı varaklarda değişkenlik arzeder.

Müellif: Fâik Ömer Efendi (ö. 1245/1829-30).

İstinsah Tarihi: Yazma nüshadaki tahrir kaydı Fî 5 Câ Sene 1245 şeklindedir.

Müstensih: İstinsah edenin kim olduğuna ilişkin bir kayıt düşülmemiştir. Eserin müellif hattı olması muhtemeldir. Yazmanın tahrir kaydındaki 1245/1829-30 senesi, Fâik Ömer Efendi'nin vefat ettiği senedir. Buradan yola çıkarak divân-ı nu'ûtun şairin vefatından önceki son eseri olduğu söylenebilir.

Varak Sayısı: Yazma 22 varaktan oluşur.

Yazı Özelliği: Harekesiz düzgün talik hatla kaleme alınmıştır. Yazmada yer alan şiirlerin başlıklarında yer yer kırmızı mürekkep kullanılmıştır.

Şekil ve Muhteva Özellikleri

Fâik Ömer Efendi'nin *Divân-ı Nu'ût*'u kaside nazım şeklinde bir münâcât ile başlar (1b-2a). Ardından biri müsemmen diğeri terci'-i bend iki na't yer alır (2b-5b). Daha sonra şairin hurûf-ı hecâ sırasıyla tertip ettiği gazel nazım şekliyle kaleme alınmış 46 na't gelir (6a-21a). Divân müellifin bağışlanma talep ettiği bir kıta ile son bulur (21a). Divânın yer aldığı yazmada eser tamamen erdikten sonra müellife ait bir de on iki imam methiyesi bulunmaktadır (21b-22a). On iki imam methiyesi ile birlikte yazma nüshada toplam 51 şiir metni yer alır.

Divânda yer alan na'tlerin dördü Farsça kaleme alınmıştır. Şairin Farsça'ya hâkimiyeti ve Farsça divânı olduğu bilinmektedir. Yine divân-ı nu'ûtta yer alan na'tlerin beşine şaire ait Türkçe divânda rastlarız. Na'tlerin bir kısmının şairin divânında da yer alması eserin Fâik Ömer Efendi'ye aidiyeti konusunda bir şüphe bırakmamaktadır.

Na'tlerde Kullanılan Aruz Kalıpları

Şair aruz vezni ile kaleme aldığı na'tlerde en çok *Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün* kalıbını kullanmıştır. Aruzun uzun soluklu kalıplarının kısa soluklu kalıplara nispetle daha çok tercih edildiği görülür. Aşağıda yer alan tabloda na'tlerde kullanılan aruz kalıpları ve kullanım sıklıkları gösterilmiştir:

Sıra	Kullanılan Vezin	Kullanım Sıklığı
1	Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün	20
2	Mefâ'ilün / Mefâ'ilün / Mefâ'ilün / Mefâ'ilün	8
3	Fe'ilâtün / Fe'ilâtün / Fe'ilâtün / Fe'ilün	6
4	Mefâ'ilün / Mefâ'ilün / Fe'ülün	6
5	Mef'ülü / Mefâ'ilü / Mefâ'ilü / Fe'ülün	4
6	Mef'ülü / Fâ'ilâtü / Mefâ'ilü / Fâ'ilün	4
7	Mefâ'ilün / Fe'ilâtün / Mefâ'ilün / Fe'ilün	2
8	Mefâ'ilün / Mefâ'ilün / Mefâ'ilün / Fe'ülün	1

Na'tlerde Yer Alan Ayet ve Hadis İktibasları

Klasik Türk şiirinde na'tlerin başlıca hususiyetlerinden biri metinlerin birçok ayet ve hadis iktibasını içermesidir. Na't kaleme alan her şair Hz. Muhammed'i (sav) tavsif ederken ayet ve hadislerden iktibaslar yapar. Fâik Ömer Efendi'nin na'tlerinde de bu iktibasları görüyoruz. Aşağıda na't metinlerinde yer alan ayet ve hadis iktibasları gösterilmiş ve iktibaslara metinlerden örnekler verilmiştir.

Ayetler

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

“Rabbimiz şöyle buyurdu: Bana dua edin, kabul edeyim. Çünkü bana ibadeti bırakıp büyüklük taslayanlar aşağılanarak cehenneme gireceklerdir.”²⁹

Çünkü **üdüni** buyurduñ ey kerîm ey gâfûr
Ben de bi'l'acız eyledim da'vâtımı Yâ Rabbenâ [1b, 1/6]

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

“(Resûlüm!) Biz seni âlemlere ancak rahmet olarak gönderdik.”³⁰

Nûr-ı Hâksın ey vücûdî **rahmeten li'l-'âlemîn**
Hep tufeyliñdir cemî'-i enbiyâ vü mürselîn [3b, 3/VI-4]³¹

وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى

“Bilsin ki insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur.”³²

Leyse li'l-insāni illā mā sa'ādan feyz ola
Kûze-i dil 'ayn-ı 'aşq-ı ma'nevîden hep dola [3b, 2/VII-2]

صَادِقُ الْوَعْدِ

İfade “sözünde duran, vadini yerine getiren” anlamına gelir. Kur'ân-ı Kerim'de Meryem Sûresinde Hz. İsmail için kullanılmıştır. “(Resûlüm!) Kitap'ta İsmâ'il'i de an. Gerçekten o, sözüne sâdıktı, resûl ve nebî idi.”³³ İfade İslâm kültüründe Hz. Peygamber için de kullanılmıştır. Hz. Peygamber için Emîn sıfatıyla birlikte kullanılır.

Bir ismiñ **şādıku'l-va'di'l-emîndir**
Kamu kavlinde aşdağsın Efendim [14b, 31/4]

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

“Bir şey yaratmak istediği zaman O'nun yaptığı 'Ol' demekten ibarettir.

²⁹ Mü'min 40/60. Çalışmada alıntılanan ayetlerde Türkiye Diyanet Vakfı tarafından yayımlanmış olan meal kullanılmıştır. Bk. *Kur'ân-ı Kerim ve Açıklamalı Meâli*, Heyet, Ankara 1993.

³⁰ Enbiyâ 21/107.

³¹ Ayetten iktibasın yer aldığı diğer beyitleri için bk. 2/V-1; 5/2; 13/6; 33/4; 49/4.

³² Necm 53/39.

³³ Meryem 19/54.

Hemen oluverir.”³⁴

Emr-i **kün** aḥkāmı ‘aşkıñla olup ḥālet-fezā
Zāhîr oldı ḥubb-i zātūñla cemī‘-i māsivā [3b, 3/II-2]

ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّى * فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى

“Sonra (Muhammed'e) yaklaştı, derken daha da yaklaştı. O kadar ki (birleş-tirilmiş) iki yay arası kadar, hatta daha da yakın oldu.”³⁵

Ey şeh-i maḥrem-i nāz-ı ḥarem-i **ev ednā**
Ve’y ziyā-güster-i şadr-ı şeref-i **şümme denā** [5a, 4/1]³⁶

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا

“Ey iman edenler! Samimi bir tevbe ile Allah'a dönün.”³⁷

Semā vü arza meb‘ūs oldığı dem
Didiler ins ü cin ser-cümle **tübü** [15b, 34/5]

وَيَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ

“Ey kavmim! Gerçekten sizin için o bağrışıp çağrışma gününden, arkanıza dönüp kaçaçağınız gündenden korkuyorum.”³⁸

‘Afv olunmaz mı saña ‘aşık olan **yevme’t-tenād**
Dūd-ı āh-ı ‘aşıkāndır vechiniñ yüz karesi [19b, 44/4]

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا

“Bir gece, kendisine ayetlerimizden bir kısmını gösterelim diye (Muhammed) kulunu Mescid-i Harām'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksā'ya götüren Allah noksan sıfatlardan münezzehtir; O, gerçekten işitendir, görendir.”³⁹

Ey serîr-i bezm-i **Subḥāne’ilezî** seyrinde şāh
V’ey emîr-i taḥt-ı kevneyn-i mu‘allā bār-gāh [16a, 36/1]

Hadisler⁴⁰

كُنْتُ كَنْزًا مَخْفِيًّا

“Ben, gizli bir hazine idim; bilinip tanınmak istedim ve bileyeyim diye mahlûkâtı yarattım.”⁴¹

³⁴ Yasin 36/82. “Kün” ifadesinin geçtiği diğer ayet-i kerimeler için bk. Bakara 2/117; Nahl 16/40.

³⁵ Necm 53/8-9.

³⁶ Ayetten iktibasın yer aldığı diğer beyitleri için bk. 3/II-3; 3/VIII-1; 4/1; 6/3; 17/5; 34/3.

³⁷ Tahrîm 66/8.

³⁸ Mü’min 40/32-33.

³⁹ İsrâ, 17/1.

⁴⁰ Makalenin bu kısmında şairin iktibasta bulunduğu hadisler kaynaklarıyla birlikte zikredilmiş, na’t metinlerinden iktibas örnekleri verilmiştir. Bununla birlikte hadislerin sıhhat dereceleri ve senetlerine ilişkin hususiyetler bu çalışmanın dışında tutulmuştur.

⁴¹ Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, C. 2, s. 132.

Ḥubb-ı zâtiñ feyz-i **küntü kenz** ile memlû iken
Nürdan gencîne-i vaḥdetde bir incü iken [4a, 3/III-2]

لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ

“(Ey Resûlüm!) Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım.”⁴²

Mebde-i evvel ü âḥir şeref-i zâtiñdır
Zât-ı pâkindir olan nükte-i **levlâke** sezâ [5b, 4/3]⁴³

لِي مَعَ اللَّهِ وَقْتُ

“Allah ile benim öyle bir vaktim vardır ki, oraya ne nebiyy-i mürsel sığar, ne de melek-i mukarreb.”⁴⁴

Serîr-i **İ-me'allâhi** hemîşe cilve-gâhıñdır
Ḥarîm-i vaḥdet içre muḥteremsin Yâ Resûla'llâh [16b, 37/5]⁴⁵

Na'tlerde şairin en çok iktibasta bulunduğu ayetler Hz. Peygamber'in âlemlere rahmet olarak gönderildiğini bildiren ayet-i kerime (Enbiyâ 21/107) ve Hz. Peygamber'in miracının anlatıldığı ayet-i kerimelerdir (Necm 53/8-9). Hadisler içinde ise *Levlâk hadîsi* olarak bilinen ve âlemin Hz. Muhammed (sav) hürmetine var edildiğini ifade eden hadis-i kutsîden sıkça iktibasta bulunulduğu görülmektedir.

İ
S
T
E
M
25/2015

⁴² Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, C.2, s. 164.

⁴³ Hadisten iktibasın yer aldığı diğer beyitler için bk. 2/V-3; 3/VII-1; 4/3; 5/4; 6/2; 7/2; 13/6; 28/6; 33/4; 41/2; 45/10.

⁴⁴ Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, C. 2, s. 173.

⁴⁵ Hadisten iktibasın yer aldığı diğer beyitler için bk. 8/2; 16/2; 42/2; 49/3.

Divân-ı Nu'üt-ı Fâ'ik

1 Münâcât

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1b 1 Ey Kerîm ü Ekrem ü Hallâk-ı cümle mâ-sivâ
V'ey Raḥîm u Râziḳ u Rezzâḳ Zü'l-cüd-ı 'aṭâ
- 2 V'ey zahîr ü müşfik-i rûzî-resân-ı her 'ibâd
Pâdişâh-ı bî-menend-i fermân-dih-i her dü-serâ
- 3 Rû-siyeh bir derd-mend mücrim ḳulum dermân seniñ
Rûz u şeb 'işyân benim iḥsân seniñdir dâ'imâ
- 4 Vâdi-i 'işyânı ṭayy itmekde yokdur melce'im
İsm-i Hâdî maḫharı itmekle luṭf it ḳıl rehâ
- 5 Tevbe Yâ Rabbî cemî'-i cürmüme her ân u dem
Hâzır u ğâ'ib melekler şâhid olsunlar baña
- 6 Çünkü *üd'ünî* buyurduñ ey kerîm ey ğafûr⁴⁶
Ben de bi'l'aciz eyledim da'vâtımı Yâ Rabbenâ
- 2a 7 Ḳul seniñ fermân seniñdir Yâ Mucîb
Ben niyâz itdim icâbet eylemek ḳaldı saña
- 8 Yâ İlâhî zât-ı pâkiñ ḫürmeti ḫaḳḳı için
Hem bi-ḫaḳḳ-ı maḫhar-ı tâmiñ Muḫammed Muṣṭafâ
- 9 Hem bi-ḫaḳḳ-ı leyle-i mi'râcdaki sırr-ı vişâl
Hem bi-ḫaḳḳ-ı ḫürmet-i sertâc olan 'âl-i 'abâ
- 10 Beyt-i dilde ḳalmasun Yâ Rabbî nefsim bütleri
Çend rûḫı ğâlib eyle ḳalmasun ḳayd-ı sivâ
- 11 Müncelî olsun gönül mir'âtı görsün çeşm-i dil
Sırr-ı esmâdan müsemma neydigin bilsün şehâ

⁴⁶ "Rabbiniz şöyle buyurdu: Bana dua edin, kabul edeyim. Çünkü bana ibadeti bırakıp büyüklük taslayanlar aşağılanarak cehenneme gireceklerdir." Mü'min 40/60.

- 12 Cehl-i nâ-bînâyı zulmetde koma Yâ Rab meded
Çerç-i çalbim şems-i feyziñle bula nûr-ı ziyâ
- 13 Bunda anda eyleme a'mâ beni ey luğf[1] çok
Bunda anda çeşm-i ma'nâ ola Yâ Rab rûşinâ
- 14 Mağrem-i rāzıñ Habīb-i Ekremiñ olsun şefi'
Âl ü evlādiyle haşr eyle beni rûz-ı cezâ
- 15 'Âşıkān-ı ehl-i nāz ile niyāz ehli dağı
Cem' ü farqıñ cāmi'i ceşş-i gürüh-ı pür-vefâ
- 16 Hem şefi' u yāverim olsunlar ol demde baña
Cümle aşhâb-ı şefâ'at vāşılān-ı evliyâ

2 Na't-i Şerif-i Müşemmen

Fâ'ilātün Fâ'ilātün Fâ'ilātün Fâ'ilün

- 2b 1 Bir şebân-geh yem nişâr iken dü çeşm-i hayretim
Nağl-i gönülüm aşiyân itmişdi murğ-ı fikretim
- 2 Tâli'-i nâ-sāzıma itdi su'âl mâhiyyetim
N'oldı didim bu felekde bā'ış-i naşsiyyetim
- 3 Ser-fürü itmeme saña vardır benüm fağriyyetim
Zâhir iken 'âlem-i ervâhda her 'ulviyyetim
- 4 Didigüm Hağ virgisidir cevher-i nazm-ı belîğ
Sarf idersen cevher-i güftârı beyhüde dirîğ

II

- 1 'Acz ile medğ-i Resûl-i Ekreme fırsant iken
Na't-i pâki saña şürî ma'nevî 'izzet iken
- 2 Söyle bu ğaflet nedir hüş-yâr-ı zî-fikret iken
Na't-i pâki Muştâfâ ser-māye-i rif'at iken
- 3 Mağfired tağşiline bî-şübhe bir ruğsat iken
Lâyık-ı nağd-i şefâ'at nāzım-ı ümmet iken
- 4 Ğâfil olma şâfi'-i her mücrim-i ümmet odur
Her dü-'âlem ehline meb'ûş olan rağmet odur

III

- 1 Halka bend-i gūşum olduĝda bu pend-i dil-rubā
Buldı mir'āt-ı dilim ol demde şāf u incilā
- 2 Lık yok imkānı haĝĝ-ı na'tini itmek edā
Hiç beşer kādır midir meddāhı olmuşdur Hudā
- 3 Arzū-yı şevk-i dildir 'afv olunsam da sezā
Ben cesāretle bu na't-i pāke itdim ibtidā
- 4 Fikr idüp 'işyānımı aldım elime hāmemi
Şafha-i 'acz üzre yazdım bu şefā'at nāmemi

IV

- 3a 1 Yā Resūla'llāh benem naĝd-i şefā'at sā'ili
Yevm-i mev'ūd olmaya cürmüm şefā'at hā'ili
- 2 Mażhar-ı ihsān ola na't-i şerifiñ kā'ili
Zāt-ı pākindir olan hep ins ü cinniñ mā'ili
- 3 Vuşlat-ı haĝĝiñ şeb-i İsrāda sensin nā'ili
Bulmadı bu 'izzeti hiç bir resülün kāmili
- 4 Mażhar-ı tām-ı Hudādır zāt-ı pāk-i Muştafā
Hiç maħrūm ola mı aña idenler ilticā

V

- 1 Muştafādır sürür-ı sālār-ı ceşü'l-mürselin
Muştafādır hāşılı ol *rahmeten li'l-'ālemīn*⁴⁷
- 2 Muştafādır āhir ü evvelde faħrū'l-evvelin
Muştafādır ħurb-i haĝla ya'ni 'izz ü nāzenin
- 3 Muştafādır ħaşr-ı vaħdetde hemişe dil-nişin
Muştafādır taħt-ı *levlāk* ile maħbūb-ı güzīn⁴⁸
- 4 'Ācizān-ı ümmetiñ oldur olan feryād-resi
İrişür ol ħazrete hep ümmetiñ şit ü sesi

⁴⁷ "(Resūlüm!) Biz seni âlemlere ancak rahmet olarak gönderdik." Enbiyâ 21/107.

⁴⁸ "(Ey Resūlüm!) Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım." Aclünî, *Keşfü'l-Hafâ*, C.2, s. 164.

VI

- 1 Vaḥdet-i şıdk eyledikde ol dü gītī serveri
İns ü cinniñ aqđı tūfān-veş o dem çeşm-i teri
- 2 Buldı noqşān dem-be-dem hep rüy-y arzıñ cevheri
'Ālem-i kevn-i fesād oldı cihāniñ her yeri
- 3b 3 Olmuşum ben 'āşiyān-ı ümmetiniñ kemteri
Ola ol dem ben güneh-kārıñ şefā'at-āveri
- 4 Menba'-ı cūd u teraḥḥümdür Resül-i muḥterem
Ġam degil oldur şefī' ü zū'l-kerem yevmü'n-nedem

VII

- 1 İstiḳāmetle girerse 'azm ile kim bu yola
Arayan maqşūdını elbetde ol bir gün bula
- 2 Leyse li'l-insāni *illā mā sa'ādan feyż* ola⁴⁹
Kūze-i dil 'ayn-ı 'aşq-ı ma'nevīden hep dola
- 3 Rūḥ-ı pāk-i faḥr-i 'ālemden niyāz itsem n'ola
Ol kerem meşreb şefā'at itse bu *Fā'ik* kula
- 4 Hāl olurdu hep aniñ her ḳālī eylerdi eşer
Ol ki dil-bend-i ümmīddir lütfına şām u seḫer

3 Tercī'-i Bend-i Na't-i Şerīf-i Nebevī⁵⁰

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

I

- 1 Ey zuhūri nūr-ı pertev-baḫş-ı mihr ü mäh-ı 'aşq
V'ey fürüg-ı ḫubb-ı zātı tāb-ı şubḫ-gāh-ı 'aşq
- 2 Olalı ser-menzil-i vaşlıñ nişān-ı rāh-ı 'aşq
'Arşā çıqđı ey kemān ebrū ḫadeng-i āh-ı 'aşq
- 3 Söz bir itmiş güyiyā tā ez-ezel efvāh-ı 'aşq
Yek zebān ittifaḳıñdır seniñ bi'llāhi 'aşq

⁴⁹ "Bilsin ki insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur." Necm 53/39.

⁵⁰ Bu terci-i bend şairin divânında da yer almaktadır. Bk. Arzu Coşkunyürek, *Fâik Ömer Efendi Hayatı, Edebî Şahsiyeti, Eserleri ve Divânının Tenkidli Metni*, s. 62-66; Hande Büyükkaya, *Faik Ömer ve Divanı: Karşılaştırmalı Metin-İnceleme*, s. 80-83.

- 4 Harf-i ‘aşkıñ şafha-i ‘âlemden aqdemdir hele
Noqta-i vaqdet gibi bir sırr-ı ‘azamdır hele

II

- 4a 1 Zāt-ı pākin nūr-ı aqdesden olup pertev-nümā
Evvelīn ü āhirīne ibtidā vü intihā
- 2 Emr-i *kün* aḥkāmı ‘aşkıñla olup ḥālet-fezā⁵¹
Zāhir oldı ḥubb-i zātıñla cemī’-i māsivā
- 3 Qurb-i *ev ednāy*ı temlīk eylediñ ey zü’l-‘aṭā⁵²
‘Aşık olmuş zāt-ı pākine Cenāb-ı Kibriyā
- 4 Tāb-ı ‘aşkıñ encüm ü eflāki tenvīr itdi hep
Qıldı qandīl-i meh ü mihri münevver rüz u şeb

III

- 1 Vird-i ḡayb esmā-i lā-mevcūde illā hū iken
Sırr-ı vaqdet bī-ḥurūf u bī-şadā pür-gū iken
- 2 Ḥubb-ı zātıñ feyz-i *küntü kenz* ile memlū iken⁵³
Nürdan gencīne-i vaqdetde bir incü iken
- 3 Sünbülisṭān-ı dü-gītī ke’l-‘adem bī-bū iken
Ḥāşılı maḥlūqa iqlīm-i ‘adem qayḡu iken
- 4 Zāhir oldı nūr-ı ‘aşkıñ itdi ‘ālemler zuḥūr
‘Ālem-i ḡayb-ı hüviyyetden hüveydādır o nūr

IV

- 1 Tāli’-i nev’-i beşer ol demde oldı hep sa’īd
Ādem ü Ḥavvā seniñ nūrundan oldıqda bedīd
- 2 Enbiyā vü mürselīn içre olup qadriñ mezīd
Ḥā’ce-i her dü serā itdi seni Rabbü’l-Mecīd
- 4b 3 Oldı şeksiz zāt-ı pākinden dü-‘ālem müstefīd
Sākinān-ı zīr ü bālā maqdemīñle itdi ‘ıyd

⁵¹ “Bir şey yaratmak istediği zaman O’nun yaptığı ‘Ol’ demekten ibarettir.” Yasin 36/82. Ayeti kerime yer alan “kün” ifadesinin geçtiği diğer ayet-i kerimeler için bk. Bakara 2/117; Nahl 16/40.

⁵² “O kadar ki (birleştirilmiş) iki yay arası kadar, hatta daha da yakın oldu.” Necm 53/9.

⁵³ “Ben, gizli bir hazine idim; bilinip tanınmak istedim ve bilineyim diye mahlūkātu yarattım.” Aclūnī, *Keşfü’l-Hafâ*, C. 2, s. 132.

- 4 Mehd-i dehre şaldı mevlüdüñ o dem ki velvele
Tāk-ı Kisrā oldu tākatsiz düçār-ı zelzele

V

- 1 Zîr ü bālā zîver-efzā oldu sūrundan seniñ
Secde-i şükr itdi 'ālemler zühürundan seniñ
- 2 Hem Kelîmu'llāh tecellî buldı Tūrundan seniñ
Mažhar-ı nūr-ı nübüvvet oldu nūrundan seniñ
- 3 Buy-ı 'aşq şem itdi teşrîf-i huzūrundan seniñ
İbn-i Meryem mağdem-i pākin buhūrundan seniñ
- 4 Mürde iken kıldı ihyā nice yüz biñ Ādemi
Feyz-i luṭfuñla cihāmıñ oldılar 'İsī-demi

VI

- 1 Gülşen itdi hār-zār-ı kevni emr-i bi'şetiñ
Bülbül-i bāğ-ı hidāyet oldu şıyt-i da'vetiñ
- 2 Öyle cārî oldu kim āb-ı hayāt-ı şefkatiñ
Ser-be-ser sîr-āb-ı gufrān oldu ceyš-i ümmetiñ
- 3 Şaldı pertev dehre mihr-i mu'cizāt-ı şevketiñ
Māhı şaq itdi benān-ı hātemiyyet kudretiñ
- 4 Nūr-ı Hāksın ey vücūdı *rahmeten li'l-'ālemīn*⁵⁴
Hep tufeyliñdir cemī'-i enbiyā vü mürselīn

VII

- 1 Zāt-ı pākin kevşer-i *levlākin* oldu serveri⁵⁵
Çār-yarıñdır cünūd-ı evliyā ser-'askeri
- 5a 2 Sensin ey şāh-ı rüsul taht-ı vişāliñ dāveri
Bir şeb-i nūr-ı siyehde tayy idüp nüh çenberi
- 3 Bezm-i İsrāda Cemālu'llāhıñ oldıñ mažharı
Cebre'il āvāre-i 'aşkıñdır ol gündeñ beri
- 4 Nāzenīn-i Rabb-i erhamsın efendim şekk mi var
Saña mīzān-ı nübüvvetde 'aceb bir denk mi var

⁵⁴“(Resülüm!) Biz seni âlemlere ancak rahmet olarak gönderdik.” Enbiyâ 21/107.

⁵⁵“(Ey Resülüm!) Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım.” Aclünî, *Keşfü'l-Hafâ*, C.2, s. 164.

VIII

- 1 Ebruvānîñ *kābe kavseyinîñ* rumūzundan nişān⁵⁶
Ol siyeh nūr dü-ḥaṭdır kıble-gāh-ı ‘āşıkān
- 2 Ehl-i diller derdiniñ dermānı sensin bī-gümān
Yevm-i mev‘ūd zāt-ı pākindir melāz-ı ümmetān
- 3 Sā’il-i naḳd-i şefā‘atdır bu mücrim nātüvān
Gel yetiş imdādına ol demde ey faḥr-ı cihān
- 4 Mesned-i şadr-ı şefā‘at saña maḥşüş oldı hep
Ey şeh-i ‘adnān sulṭān-ı ‘Acem Rüm u ‘Arab

IX

- 1 Ser-nüviştım başıma kudret debīri kaçmadan
Dest-i vaḥşet boynuma aḡlāl-i dehşet taçmadan
- 2 Ebr-i cürmümden baña berç-i mükāfāt çaçmadan
Dideden bārān-veş eşk-i nedāmet açmadan
- 3 Āteş-i nīrān vücūd-ı nātüvānım yaçmadan
Mālik-i düzaḥ cebīn-i *Fā’ike* hiç baçmadan
- 4 Maḫharı cūd-ı şefā‘at kıl bu mücrim bī-kese
Her dü-gītī ey olan ‘ālemleriñ feryād-resi

Fi ḥarfı’l-elif

4 Na’t-i Şerif-i Nebevî

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 Ey şeh-i maḥrem-i nāz-ı ḥarem-i *ev ednā*⁵⁷
Ve’y ziyā-güster-i şadr-ı şeref-i *sümme denā*⁵⁸
- 5b 2 Dürr-i zātîñ şadef-i ḡayb-ı hüviyyetde iken
Yoḡiken şaḥn-ı dü-gītīde daḡı kayd-ı sivā
- 3 Mebde-i evvel ü āḫir şeref-i zātîñdır
Zāt-ı pākindir olan nükte-i *levlāke sezā*⁵⁹

⁵⁶“O kadar ki (birleştirilmiş) iki yay arası kadar..” Necm 53/8-9.

⁵⁷“...derken daha da yaklaştı.” Necm 53/8-9.

⁵⁸“Sonra (Muhammed’e) yaklaştı...” Necm 53/8-9.

⁵⁹“(Ey Resülüm!) Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım.” Aclünî, *Keşfü’l-Hafâ*, C.2, s. 164.

- 4 Sürür-ı milket-i tahtü's-şakaleynsin dağı hem
Dâver-i kâfile-i Bedr ü Hüneynsin şāhā
- 5 Rūşinā oldu kudümüñle o şeb şaḥn-ı felek
Yazdı ser-nāme-i mi'rāciñ 'uṭarid ber-cā
- 6 Oldı dīvānına şaf-beste melā'ik serheng
İtdi Ḥaḳ kürsī-i 'arşı saña ol dem i'tā
- 7 Olmadı envār-ı sürür ile münevver dīde
Tūtiyā eyledi ḥāk-i ḳademiñ ehl-i semā
- 8 Vāşıl-ı bezm-i vişāl-i şeb-i İsrāsın sen
Saña maḥşūş kemāliyle şuhūd-ı Mevlā
- 9 Nāzenīn-i ḥarem-i ḥāş-ı Ḥudā zātıñdır
Sendedir mühr-i nübüvvet ile ḥatm ü imzā
- 10 Ḥużr-ı lüṭfuñ n'ola ey kân-ı kerem yevm-i va'īd
İrişüp mehlekeden ḳılsa şefā'at ile rehā
- 11 Hep bu dükkānçe-i 'ālemde günehdir ḳāрім
Elde sermāye ḥaṭā naḳdi ile şubḥ u mesā
- 12 Keşret-i zenb ile ser-defter-i 'āşī ben isem
Ḥāme-i 'afv ü keremle beni eyle minhā
- 13 Ümmetinde hele *Fā'ik* gibi mücrim yokdur
El-meded el-meded ey pādişeh-i her dü-serā

Fi ḥarfi'l-elif 5 Na't-i Şerīf-i Nebevī

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 6a 1 Şāh-ı ḥayl-i enbiyā Aḥmed Muḥammed Muştafā
Tāc-baḥş-ı aşfiyā Aḥmed Muḥammed Muştafā
- 2 Nāzenīn-i bezm-i İsrā maḫzar-ı tām-ı Ḥudā
Nūr-ı zāt-ı Kibriyā Aḥmed Muḥammed Muştafā
- 3 Hem ḥiṭāb-ı naşş-ı *erselnā* ḥabīb-i zū'l-'aṭā⁶⁰
Rahmet-i her dü serā Aḥmed Muḥammed Muştafā

⁶⁰(Resülüm!) Biz seni âlemlere ancak rahmet olarak gönderdik." Enbiyâ 21/107.

- 4 Bâ'is-i mecmû'-ı eşyâ şadr-ı *levlâk* ittikâ⁶¹
İbtidâ vü intihâ Aḥmed Muḥammed Muştafâ
- 5 Mâlik-i kenz-i 'aṭâ yevm-i va'îdde *Fâ'ika*
Şâfi'-i rûz-ı cezâ Aḥmed Muḥammed Muştafâ

Fi ḥarfi'l-elif 6 Diğer Na't-i Şerîf

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ey şehinşâh-ı dü-gîti şadr-ı şaff-ı enbiyâ
Ve'y cenâb-ı 'izzetiñ maḥbûb-ı tâc-ı aşfiyâ
- 2 Tâc-ı *erselnâk* ile sen seyyidü'l-kevneynsin⁶²
Ḥil'at-ı *levlâk* ile bu's eyledi Bâri Ḥudâ⁶³
- 3 Mebde-i dâreyn-i raḥmet eyledi Haḳ zâtını
Kâbe kavseyn taḥt-gâhıñ oldı 'izzetle şehâ⁶⁴
- 4 Şehr-i yâr-ı mürselîn ḥatm-i rûsul olduñ hemân
Emrine râm oldı hep ehl-i semâ şems-i sühâ
- 5 Mağfîret sâzi-i hâdi-i sübülsin bî-gümân
'Âcizân-ı ümmete şefkatle sensin reh-nümâ
- 6b 6 Olmuşum dil-bend-i ümmîd-i şefâ'at Yâ Resûl
Ḥâşe li'llâh ki olam maḥrûm ben yevm-i cezâ
- 7 Defter-i a'mâlîme baḳdırma ol demde benim
Âteş-i duzaḥla yaḳdırma tenim sen kıl rehâ
- 8 Cûd u iḥsân ile ekremsin efendim bilürim
Ehl-i 'aciz aḥvâline mülhemsin el'ân dâ'imâ
- 9 Rû-siyeh bu *Fâ'ik*-i mücrim niyâz eyler meded
Sâ'ilim naḳd-i şefâ'at isterim şubḥ u mesâ

⁶¹ "(Ey Resûlüm!) Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım." Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, C.2, s. 164.

⁶² "(Resûlüm!) Biz seni âlemlere ancak rahmet olarak gönderdik." Enbiyâ 21/107.

⁶³ "(Ey Resûlüm!) Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım." Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, C.2, s. 164.

⁶⁴ "O kadar ki (birleştirilmiş) iki yay arası kadar." Necm 53/8-9.

Fî harfî'l-bâ 7 Na't-i Şerîf-i Nebevî*Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ifün*

- 1 Ey vücûdî hilkat-i eşyâya bādî vü sebep
Cümle mevcûdât-ı hestî oldı senden münşa'ab
- 2 Pâdişâh-ı kişver-i *levlâksin* bî-irtiyâb⁶⁵
Her dü-gîfî ser-be-ser fermân-beriñdir cümle hep
- 3 Neşr-i envâr-ı hidâyet oldı yümn-i mağdemiñ
Mañla'ından aldı pertev mihr ü meh her rûz u şeb
- 4 Firqatiñle Ka'be-i 'ulyâ siyeh-püş oldı
Hecr-i tende qaralar giymiş ise olmaz 'aceb
- 5 İsm-i Hādî sırrı oldı mu'cizātıñ her biri
Buldı ol yüzden hidâyet ehl-i iqlîm ü 'Arab
- 6 Sundı hep şîrâze-i Tevrât u İncîl hükümüni
Dört kitâbdan nüşâ-i na'tiñ olundı muntehab
- 7a 7 Şeb-çerâğ-ı nûr-ı İmân oldı âhîr da'vetiñ
Çoğ siyeh diller egerçi itdiler terk-i edeb
- 8 Her dü 'âlem mazhar-ı ihsân olur bî-iştibâh
Şol ki isr-i pâkine peyrev ola çekmez nişab
- 9 Hâk-i râh-ı âl-i beytiñdir bu *Fâ'ik* derd-mend
Yevm-i mev'ûd zât-ı pâkinden şefâ'atdir taleb

Fî harfî't-tâ 8 Na't-i Şerîf-i Nebevî*Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün*

- 1 Zuhûruñla zuhûra geldi sırr-ı 'âlem-i vañdet
Kudümüñle seniñ feyz-i hidâyet buldı hep ümmet
- 2 Mü'ebbed mülküñ olmuşdur sarây-ı *İ-me'allâh*⁶⁶
Hemîşe cilve-gâhiñdir serîr-i mesned-i vuşlat

⁶⁵ "(Ey Resûlüm!) Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım." Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, C.2, s. 164.⁶⁶ "Allah ile benim öyle bir vaktim vardır ki, oraya ne nebiyy-i mürsel siğar, ne de melek-i mukarreb." Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, C. 2, s. 173.

- 3 Sen ol deryā-yı ‘ummān-ı şefā’atsin ki ez-cümle
‘Uşāt-ı ümmeti itdiñ ğarīķ-i lücce-i raḥmet
- 4 Ḥayālim zāt-ı pākin şafḥa-i dilden ider ezber
Budur her ān u dem bu mücrime el’ān hep fikret
- 5 Bu nefsim şāh-rāh-ı istiķāmetden gürizāndır
Meded ey zü’l-kerem ol dest-gİRim eyle gel himmet
- 6 Kerīm ü kāmran-ı her dü-gİtİ zāt-ı pākindir
Şefā’atle ḥalāş eyle beni sen yevm-i pür-dehşet
- 7 İderdi *Fā’iķa* aşḥāb-ı kehfīñ reşk-i Kıtımİri
Kilāb-ı kūyı olsaydıñ zihī ‘izzet zihī devlet

Fİ-ḥarfi’ş-şā 9 Na’t-i Şerīf-i Nebevī

Mefā’ilün Mefā’ilün Fe’ülün

- 7b 1 Vücūduñ hestī-i ekvāna bā’is
Kıyām-ı ‘āleme el’āne bā’is
- 2 Olur sermāye-i na’t-i şerīfīñ
Cinān içre saña cīrāne bā’is
- 3 Nigāh-ı iltifātıñdır Efendim
‘İmār-ı her dil-i vīrāne bā’is
- 4 Kāmu dertlileriñ dermānı sensin
Sen olduñ dertliye dermāne bā’is
- 5 Şefā’at taḥtımñ sultānı sensin
Kelāmıñdır seniñ ğufrāne bā’is
- 6 Bu *Fā’iķ* mücrime bir nuṭķ-ı pākin
Olur iḥsān-ı bī-pāyāne bā’is

Fİ ḥarfi’l-cīm 10 Na’t-i Şerīf-i Nebevī

Mef’ülü Mefā’ilü Mefā’ilü Fe’ülün

- 1 Ey mażhar-ı İsrā vü füyüz-ı şeb-i mi’rāc
Vey her rūsül-i ekreme zīb-āver ü ser-tāc

- 2 Ey şâh-ı rüsûl naq̄d-i şefâ'at saña maḥşûs
Her ehl-i dü-'âlem kerem ü luḫfuña muḫtâc
- 3 Sen şâfi'-i her mücrim-i ümmetsin efendim
Ben rû-siyehi itmeye yevmü'n-nedem iz'âc
- 4 Ol gün ki ola ḫâli dīger-gün 'uşâtıñ
Ben mücrime luḫf eyle şefâ'at ḫapusın aç
- 8a 5 Üftâde-i maḫmûre-i tûl-i emel ol dem
Ey nûr-ı Ḥudâ tut elimi ḫıl beni iḫrâc
- 6 Bu nefsi bed-endîşemiñ arzûsı tükenmez
Yok mevcine bu baḫr-i fenâda anıñ intâc
- 7 Her şubḫ u mesâ dilde niyâzım budur eyle
Fâ'ik ḫulnı dâ'ire-i 'afvuna idrâc

Fî ḫarfi'l-ḫâ 11 Na't-i Şerîf-i Nebevî

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Her dü-gîfî bulmaḫ istersen egerçi sen felâḫ
Na't-i pāk-i Muştafâ ile olur fevz ü necâḫ
- 2 Kuḫl-i iksîr-i necât oldu nu'ût-ı Muştafâ
Eyle ḫâmeñ çeşm-i ḫalbe sürmedân-ı inşirâḫ
- 3 Bi'l-'aciz medḫ-i Resûl-i Ekreme fırşant iken
Viridiñ olsun ḡâfil olma eyle her şeb her şabâḫ
- 4 Ey velî-i ni'met-i kevneyn-i hâḫî-i sübül
El-meded ey zû'l-kerem ki bende yok ḫâl-i şalâḫ
- 5 Ben ne yüzle zât-ı pākıñ na'tini ḫâle alam
Lîk cûd u re'fetiñ her 'âcize oldu mübâḫ
- 6 Na't-i pākıñ cânımıñ olsun ḡıdâsı tâ ebed
Her nefesde yâd-ı luḫfundur hemîşe rûḫa râḫ
- 7 Her ne deñlü esb-i ḡüftârıñ seniñ leng isede
Fâ'ikâ bu nazm-ı ḫûbuñdur saña fevz ü necâḫ

Fi harfi'l-hā 12 Na't-i Şerif-i Nebevî*Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün*

- 8b 1 Görünse çeşmine bir kerre ol cemâl-i o ruḥ
Bilürdiñ ey dil-i şeydâ nedir kemâl-i o ruḥ
- 2 'Îzâr-tâbı 'aks idince gülsitâna anıñ
Kızartdı her gül-i ḥamrâyı hep ḥayâl-i o ruḥ
- 3 Meşâme cânına kâr itdi gönçeniñ büyü
Ḳabâ-yı cismini çâk eyledi vişâl-i o ruḥ
- 4 Oḳutdı ḥuṭbe-i 'aşkıñ nihâl-i bağda hemân
Hezârı nâle-künân itdi her leyâl o ruḥ
- 5 O ruḥ ki sırr-ı Ḥudâdır cemâl-i Aḥmedde
Olur mı *Fâ'ik* anıñ mişli hiç mişâl-i o ruḥ

Fi harfi'd-dâl 13 Na't-i Şerif-i Nebevî*Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün*

- 1 Cüşiş-i baḥr-i süḥen mevc-i zen-i ma'nâ şud
Lü'lü'-i nazm-i zi-tab'am zi-birün ilkā şud
- 2 Minnetân İzed Ḥudârâ ki hezârân minnet
Na't-i vâlâ-yı nebîrâ be-zebân güyâ şud
- 3 An şehinşâh-ı risâlet ki Muḥammed nâmeş
Mebde-i ḥilḳat-i kevneyn-i zi-heme peydâ şud
- 4 Pertev-i nür-ı Ḥudâ vü rüsül-i her dü-serâ
Nâzenîn-i ḥarem-i ḥâş-ı der-i Mevlâ şud
- 5 Vâsıl-ı meclis-i envâr-ı ḥuzûr-ı vaḥdet
Nâ'il-i sırr-ı fuyûzât-ı şeb-i İsrâ şud
- 9a 6 Maḫhar-ı naşş-ı vemâ *erselnâk* ânest⁶⁷
Maşdar-ı ma'nî-i *levlâk* berü imâ şud⁶⁸

⁶⁷ "(Resûlüm!) Biz seni âlemlere ancak rahmet olarak gönderdik." Enbiyâ 21/107.

⁶⁸ "(Ey Resûlüm!) Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım." Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, C.2, s. 164.

- 7 Kilk-i kudret be-nevîsende-i zâhr-i pâkeş
Hâtem-i her rüsûlân-râ be-'iyân imzâ şud
- 8 Şeh-i evreng-i nübüvvet ki derândem be-ğudûm
Heme âteş-gede-i nâr-ı mecûs imzâ şud
- 9 Müjdeet bî-şek ez ü mefhar-i 'âlem gam-nîst
Fâ'îkâ nağd-i şefâ'at be-turâ i'tâ şud

Fî harfî'z-zâl 14 Na't-i Diğ̃er

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Olsa ger kand-i sühenle fikret-i hulyâ lezîz
Ol zamân ta'm-ı kelâmında ola ma'nâ lezîz
- 2 Dâne-çîn itse fezâ-yı na't-i pâkden murğ-ı dil
Bâğ-ı tab'în meyve-i nazmı olur ra'nâ lezîz
- 3 Na't-i pâkiñ ey Resûl ü Ekrem ü eşfağ seniñ
Bir ğidâ-yı rûhdur kim mişli yoğ cânâ lezîz
- 4 Sensin ol mağbûb-ı Yezdân ki nevâl-i şefkatiñ
Mücrimân-ı ümmete bir na't-i 'uzmâ lezîz
- 5 Kıl şefâ'at sofrasından *Fâ'îki* dilîr-i cûd
Ol na'im-i mağfîret ğâyetledir şâhâ lezîz

Fî harfî'r-râ 15 Na't-i Diğ̃er

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

- 1 Şud tâb-ı ruheş tâz-ı ezel şems ü kamer-fer
În bud sebebeş her be-dü-ğitî şude enver
- 2 Z'-âteş ki Hudâ rahmet-i dâreyn be-gerdî
Dihîm nihâdest be-nübüvvetrâ ber-ser
- 3 Der ravza-i pâkeş şeb u rûzân muğîmend
Çârüb keşed ân hayl-i melâ'ik ki be-şehber
- 4 Ey şâh-ı saf-ârâ-yı risâlet ki turâ şud
Mağlûğ-ı dü-'âlem heme fermân berü leşker

- 5 Hādī-i reh-i mülk-i hidāyet ki tū bāşed
Ger tū neşudī tāz-ı kirā bud şeh-i rehber
- 6 Cibrīl be-rekābet şude rāgā şeb-i berdüş
Ān şeb be-hümāyūn ķadem şud şeb-i eşhur
- 7 *Fā'ik* der-i ihsān-ı gedāyet ki be-gūyed
Īn nazm-ı niyāzem be-şefā'at zi tū keyfer

16 Na't-i Diğer

Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün

- 1 Muḥammed enbiyāniñ serveridir
Nübüvvet genciniñ bir gevheridir
- 2 Be-her dem cilve-gāh-ı bezm-i vaḥdet
Sarā-yı *lī-me'allāhi* yeridir⁶⁹
- 3 Semāvāt ü zemīnde zīb ü zībā
Görinen hep anıñ nūr u feridir
- 4 Ḥabību'llāha olupdur zāt-ı pāki
Ḥudādur aşığı peygamberidir
- 10a 5 Şeb-i mi'rācda ol nūr-ı Yezdān
Ḥıṭāb-ı *üdnü minnī* mazharıdır
- 6 Kerāmāt u kemālāt ehli oldı
An kim eşer-i pāki rehrevidir
- 7 Meşāmiñ micmere gerdān-ı 'aşk it
O 'aşkıñ būyı dil-cü 'anberidir
- 8 Yol eyle rehrev ol sen rāh-ı 'aşka
Gürüh-ı ehl-i 'aşkıñ rehberidir
- 9 Menem ol sā'il-i naķd-i şefā'at
Der-i luṭfuñda *Fā'ik* çākeridir

⁶⁹"Allah ile benim öyle bir vaktim vardır ki, oraya ne nebiyy-i mürsel siğar, ne de melek-i mukarreb."
Aclünî, *Keşfü'l-Hafā*, C. 2, s. 173.

Fî harfî'z-zâ 17 Na't-i Şerîf-i Dîger*Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün*

- 1 Hüb-i zâtın nûrî kağı dilde olsa şu'le-sâz
Lâyık-ı ihsân olur ol ey şeh-i bende nüvâz
- 2 Hâme-cünbân-ı nüvîs-i 'arzuhal oldum saña
Biñ ba'îd olmaz haqîkat semtine rāh-ı mecāz
- 3 Ey şehîşāh-ı rüsül sensin melāz-ı ümmetān
Sırr-ı dilden 'acizāne ben de itdim keşf-i rāz
- 4 Bāğ-ı dilde bu hayālim fikri bir 'uşfūr iken
Feyz-i na't-i pākin ile oldu şimdi şāh-bāz
- 5 Bir nişān virdi rumūzı *kābe kavseyn* anlara⁷⁰
Ebruvānıñ oldu 'uşşākāna mihrāb-ı namāz
- 6 Her ne deñlü rü-siyeh mücrim ise *Fā'ik* kuluñ
Feyz-i luğf-ı ma'nevīden eyler ol gāyet niyāz

Fî harfî's-sîn 18 Na't-i Nebevî*Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün*

- 10b 1 Ber zebānem bi'l-'aciz men mî künem hamd ü sipās
Bünye-i şab'am ki ez feyz-i sühen rā şud esās
- 2 Hābbe-i güftār-ı men der hārmēn-i ihlāşrā
Hāşileş ma'nā-yı nazmım hāme-rā kerdem çü dās
- 3 An kerīmeş ki be-kerdem na't-i ürā kānem üst
Gevher-i kenz-i şefā'atrā ferāvān bī-қыās
- 4 Çün cemāleş āyet-i rahmet şude bī-iştibāh
Mî künem zān āyeteş in na'trā men iktibās
- 5 Ey şefî'u'l-müznibīn vey zü'l-kerem yevmü'n-nedem
Men nemī dīdem rehā-kün rüz-i ān rüy-i herās

İ
S
T
E
M
25/2015

⁷⁰ "O kadar ki (birleştirilmiş) iki yay arası kadar.." Necm 53/8-9.

- 6 An demī ki nefis nefsi rā figānī dāredend
Kim şadā-yı elğiyāş ez her-ţaraf gūyend ki nās
- 7 Mazhar-ı naqd-i şefā‘at-kün ki ez tū bes niyāz
Mī-küned in çāker-i *Fā‘ik* besī rā z’iltimās

Fi harfi’ş-şın 19 Na‘t-i Āhar

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1 Men besī dem ger şudem ber nazm-ı mārā hod-fürüş
Līk eknün ber serem rā bāz-āmed ‘aql u hūş
- 2 Güft-i mā bāzīçe-i lāf-ı sühen bī-hūde est
Ger be-gūyed na‘t-i pākeş gūy yāhud kün hamūş
- 3 Bādī-i gufrān şeved ān na‘t-rā gāfil me-bāş
Çün şenīdem gūşvārem şud me rā ān dem be-gūş
- 11a 4 An resül-i Haq ki maḥbūb-ı güzīn-i Kirdgār
Ka‘be-i küyeş tavāfi mī-küned ḥayl-i sürüş
- 5 An ḥabībi zū‘l-celālī ki heme baḥr ü neher
Āferīdend ḥürmeteş-rā in sebeb kerdend cūş
- 6 An ḥidiv-i aşfiyā rā ki heme maḥlūk-rā
İns ü cin ehl-i semāvāt-ı zemīn-rā şud cuyūş
- 7 An ḥaḥā-pūş-i ‘uşāt-ı ümmetān ki melce’end
Şāfi‘-i der rüz-ı rüstā-ḥīz-rā vü ḥulle-pūş
- 8 Ey şefi‘-i zül-kerem ve’y mefḥar-i her dü-cihān
Kün meded in nefis-i şümem şud be-mekreş hem-çü mūş
- 9 *Fā‘ik*-i mücrim ne-refḥi ber şirāt-ı müştakīm
Ez tu imdād u kerem o rā nemī-şud bes ki lūş

Fi harfi’ş-şād 20 Na‘t-i Āhar

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1 Murğ-ı qalbe şāhid-i na‘t-i resül oldı qannāş
Eyledim ben şāhid-i ma‘nā-yı qalbe iḥtişāş

- 2 Yâ Resûla'llâh ne mümkün haqq-ı na'tinde edâ
Çok kemâl ehli demişler ise de var intifâş
- 3 Sen nedîm-i Kibriyâ oldîñ şeb-i mi'râcda
Saña maşşûş oldu ey nûr-ı Ehad ol bezm-i hâş
- 4 Gerçi ben bir rû-siyeh mücrim gedâyım lîk kim
Eyledim genc-i münâcâtım bu dem cây-ı menâş
- 5 Yevm-i mev'ûd *Fâ'ik*-i bî-çâreye ol destgîr
Ümmetiñden çâkeriñdir kıl şefâ'atle halâş

Fî harfî'z-zât 21 Na't-i Diğer

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 'Arz-ı hâlim eyledikçe ez-dil ol sulţâna 'arz
Böyle buyrıldı ki hâliñ eyle gel dîvâna 'arz
- 11b 2 Şâh-ı evreng-i rûsül rahm-âver-i ümmet iken
Hâlini itme şaşkın dîvâne-veş yâbâna 'arz
- 3 'Arz-ı hâliñ mefhar-i kevneyne eyle her zamân
Maşşadiñ naqd-i şefâ'at ise eyle ana 'arz
- 4 Hiç mahrûm olmaz ol mücrim ki ahyâliñ ide
Ümmetinden öyle bir peygamber-i zî-şâna 'arz
- 5 Sen o mücrimsin ki senden görmeden eyler firâr
Ger idersen nefsin bir kerrecik nîrâna 'arz
- 6 Zerre deñlü nûr-ı pâkinden feyznâk olmağın
Rûz u şeb mihr ü kamer kendiñ ider devrâna 'arz
- 7 Minnet itme ğayra ol kân-ı şefâ'at var iken
Kıl demâdem hâl-i zârîñ o şeh-i 'adnâna 'arz

Fî harfî't-ţâ 22 Na't-i Ahar

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Şol zebân ki na't-i peygamberle itse ihtilâţ
Ola göñlünde anuñ her ân u dem tâze neşâţ

- 2 Ol ḥabīb-i müctebānīñ na‘t-i pākiyle gönül
Ḥamdülillāh oldu merbūt ḥubb-i ḥabl-i irtibāt
- 3 Na‘t-i pākin Yā Resūla’llāh demek mümkün degil
Eyledim ta‘rīf ü terkīb-i sūhende ihtiyāt
- 4 Her ne deñlü vaşf-ı zātında seniñ ‘aciz isem
Feyz-i vüs‘at geldi şevk-i ḳalbe buldı inbisāt
- 5 Rāst ḳāmet alnı açık ‘arşa-i ḥaşre gide
Olmasun hiç ḳāmet-i *Fā’ik*da cürm-i inhiḫāt

Fi ḥarfi’z-zā 23 Nu ‘ūt-ı Nebevī

Mefā’ilün Fe’ilātün Mefā’ilün Fe’ilün

- 12a 1 Tır-i hevā-yı sūhenle bu nefse ḥazḫ u ḥuzūz
Zebān-ı ḳalbini ḳıl lafz-ı na‘t ile melfūz
- 2 Cenāb-ı mefḥar-i kevneyn bu na‘t-i pākinden
Zihī sa‘ādet-i dāreyn olursa ger maḥzūz
- 3 O şems-i nūr-ı risālet ki zerre luḫfi ile
İder seni [ile]ebed elemden ol maḥfūz
- 4 Ḥalāş ider seni yevm-i cezāda şāfi‘dir
Ne deñlü olmuş isek bār-ı cürm ile mebhūz
- 5 Çün oldu suçlıya naḳd-i şefā‘ati taḫşış
Bu suçlı *Fā’ik*-i mücrim gedāya da melḫūz

i
S
T
E
M
25/2015

Fi ḥarfi’l-‘ayn 24 Na‘t-i Diğēr

Mefā’ilün Mefā’ilün Mefā’ilün Mefā’ilün

- 1 Olursa çarḫ-ı dilden şu‘le-i naẓm-ı sūhen lāmi‘
Revā na‘t-i resūle nāẓımıñ ḫab‘ı ola ḫābi‘
- 2 Gel ey dil na‘t-i pāk-i Muşḫafāyı bi’l-‘aciz söyle
Hevā-yı naḳd-i naẓmıñ eyleme beyhūde sen zāyi‘
- 3 Meḫā‘-ı ma‘nevī al naḳd-i şuverī kelāmiñla
Bu bendergāh-ı fāñide ticāret eyle ol bāyi‘

- 4 O sultân-ı dü-kevneyniñ cihād-ı maḳdemi seyfi
Esās-ı şer key âlemden serāpā oldu hep ḳāṭi'
- 5 Şehinşāh-ı 'arab rûm u 'acem maḳbûb-ı Yezdān kim
Zılām-ı küfri mişbāh-ı şerī'atle olup rāfi'
- 6 'Uşāt-ı ümmetiñ 'ayn-ı şefā'atle iden sīrāb
Dem-i maḳşerde oldu bī-gümān müjde saña şāfi'
- 7 Resûl-i meḳharet-sāz-ı ümem kân-ı şefā'atdir
Saña naḳd-i şefā'atden olur *Fā'ik* kerem rāci'

Fî ḫarfi'l-ğayn 25 Ve lehū

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 12b 1 Hücree-i ḳalbe tesellī nārı yaḳsa bir çerāḡ
Ol gönül çeşmānına yüz gösterir genc-i ferāḡ
- 2 Feyz-i na't-i pāk-i sultān-ı rüsül itse meded
Nāzımıñ ṭab'-ı dili lā-büd olur kân-ı belāḡ
- 3 Ol Ḥabīb-i Ekremiñ maḳbûli cüz'ī olsa ger
Nāzım-ı na'tin olur her ḫāli hep dāḡ üsti bāḡ
- 4 Baḫr-i elṭāfında çekdim Yā Resûla'llāh seniñ
Şayd-ı iḫsāna münācātım ḳurup bu resme aḡ
- 5 Na't-gūy olmuş görenler vech-i pākin līk kim
Bir olur mı ṭūti-i şīrīn zebānān ile zāḡ
- 6 Ben kimim na'tin diyim meddāḫıñ olmuşdur Ḥudā
Dāḡ-ı ḫaclet içre itdim nazmımı ben vaz'-ı dāḡ
- 7 Līk cūd u luḫfuna dil-bend olan maḫrûm degil
Fā'ik-i bīçāre olmaz şübhesiz muḫtel dimāḡ

i
S
T
E
M
25/2015

Fî ḫarfi'l-fā 26 Na't-i Āḫar

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Na't-i pāk eyle olur her bir süḫen şīrīn laṭīf
Bilsün ol nazm ehli kim ṭab'ı ola anıñ nazīf

- 2 Ol ‘uluvv-i menzilet sulṭān-ı şaff-ı aşfiyā
Oldı mi‘rāc ‘āleminde Ḥazret-i Ḥaḫḫa muzīf
- 3 Ol ḥidiv-i mürselīn āḫarda geldi līk āña
Enbiyā-yı mā-sebaḫ fī’l-cümle olmışlar redif
- 4 Açdı zav’-ı maḫdemi īmāna geldi ehl-i şirk
Gıtdı kāsī dillerinden maḫv olup kesb ü keyf
- 13a 5 Pertev-i nūr-ı nübüvvet ‘āleme virdi ziyā
Oldı şems-i da‘veti ol rütbe şegāf-ı şegīf
- 6 Diyemez na‘tiñ seniñ ey nūr-ı Ḥaḫ nev’-i beşer
Olsalar da ‘ālem ü ‘ilm-i süḫen zāt-ı ‘afīf
- 7 ‘Afvüne dil-besteyim yoḫsa ne ḥaddimdir benim
Bā-ḫuşuş bu *Fā’ik*-i mücrimde var ‘aql u saḫīf

Fi ḫarfi’l-kāf 27 Na‘t-i Āḫar

Mef ‘ülü Mefā’ilü Mefā’ilü Fe ‘ülün

- 1 Çün devḫa-i dilde açıla feyz-i şaḫāyık
Lā-büd o gönül söyler olur nazm-ı ḫaḫāyık
- 2 Ma‘zürdur ey şāh-ı rüsül ‘aczi de olsa
Olmaz mı seniñ ‘aczi ile luṭfuna lāyık
- 3 Sensin o kerem-kār-ı dü-‘ālem ki hemīşe
Hep senden umarlar keremi mest ile ayık
- 4 Taḫdīr-i ezel ḫizmet-i na‘tiñle Efendim
Sevḫ itmiş āña rāh-ı münācātını sā’ik
- 5 Üftāde-i rāh-ı keremiñ olmada her dem
Her ḫālını taḫdīm-i ḫuzūr eyledi *Fā’ik*

Fi ḫarfi’l-kāf 28 Na‘t-i Āḫar

Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilün

- 1 Ser-i sevdā-zedede var itse ger zerrece heng
O kerīmü’ş-şiyemiñ na‘tine eyle āheng

- 2 O meded-kâr-ı dü-gîti ki niyâz ehlini ol
Eylemez iki cihân içre hâlâşa dil-teng
- 3 Mesned-i şadr-ı şefâ'atde şehinşâh oldur
Oldı dîvânına ser-cümle melâ'ik ser-heng
- 4 İsidür şıytini raḥm-âver olur ümmetine
Olamaz bu'd aña olsa da yüz biñ ferseng
- 13b 5 Rehrev ol şer'-i şerîfine şebât üzre anıñ
İki 'âlemde idem dirsen eger nâminı teng
- 6 El-meded ey şeh-i zîb-âver-i taht-ı *levlâk*⁷¹
Ben de taqlîd ile bu nazmımı itdim nîreng
- 7 Keremiñ maşkalesi virse n'ola aña cilâ
Oldı mir'ât-ı dilim hubb-i sivâdan pür-jeng
- 8 Kubbe-i 'arşa revâ olsa 'atâ-yı Haḫdır
Eyledim işbu münacâtımı şimdi ödeng
- 9 Ben şefâ'at dilerim zât-ı kerem-kârından
Fâ'ikiñ cürmini 'afv itmede hiç itme direng

Fî harfi'l-lâm 29 Na't-i Aḫar

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

- 1 Ebruvânına muḫallid geçinür mâh-ı hilâl
Benzemez geçse kılıkda niçe yüz biñ meh ü sâl
- 2 Vech-i pâkine müşâbih bulunur mı ḫâşâ
Yaradılmışda çü bir dânedir ol ḫüsn ü cemâl
- 3 Eyledi def'-i 'aşaş cümle cüyüş-ı aşḫâb
Her bir engüşt-i şerîfinden aḫup mâ'-i zülâl
- 4 Ayağı başmaya diyu aña ta'zîm itdi
Sâyesin 'arza düşürmezdi anuñ 'Izz ü Celâl
- 5 Koyamazdı mekes âlûde onuñ üstine pâ
Oldı bu mu'cizeler hep 'azm-i şânına me'âl

i
S
T
E
M
25/2015

⁷¹ "(Ey Resûlüm!) Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım." Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, C.2, s. 164.

- 6 Hâşılı ol şeh-i iklīm-i serīr-i vaḥdet
Nāzenīn-i ḥarem-i muḥterem-i kaşr-ı vişāl
- 14a 7 Öyle sultān-ı risālet ki kimiñ ḥaddi ola
Na‘t-i pākinde cesāretle ide ḳāl ü maḳāl
- 8 İşbu nazm-ı sühenüm ‘ālem-i ğaybdan geldi
Dinilür ise n’ola nazmıma ger sihr ü ḥelāl
- 9 Hāk-i pāyinden anıñ böyle niyāz itmededir
Görmeye *Fā’ik*-i bīçāre hemān rüy-i melāl

Fi harfi’l-mīm 30 Na‘t-i Diğer

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 Eyledim ḥāmemi ben meclis-i nazmımda nedīm
Hep onuñla mütekellim olurum oldı kelīm
- 2 Başladım na‘t-i şerīfine şeh-i kevneyniñ
Hıfz ide sehv-i ḥaḫadan sühenim Ḥayy u Ḳadīm
- 3 Şān-ı a‘lāsı nice naşla şābitdir anıñ
Anı medḫ eyledi bi’z-zāt Ḥudāvend-i ‘azīm
- 4 Feyz-i na‘ti yā meger yāver olur ise n’ola
Diyemez nev‘-i beşer na‘tini Allāhu ‘Alīm
- 5 Olsalar ḫayl-i melā’ik daḫı ger ‘uḳāmı
Ḥaymesi olmağa lāyıḳ degil eflāk-i muḫīm
- 6 Şem‘a-i bezmine bir dāne olurdı Cibrīl
Ne zamān olsa idi nezd-i şerīfnde muḳīm
- 7 Gül ruḫıñ vaşfını itdikce sürüşān-ı cinān
Açılurdu gelicek yāda o gülzār-ı na‘īm
- 8 Dāğda ḫālet-i ‘aşḳ ile anıñ tā be-seḫer
Serseri gezmede ḫayrānı idi bād-ı nesīm
- 14b 9 Böyle bir şāh-ı rüsül zāt-ı kerīmü’ş-şānı
Niçe vaşf idebilür her beşer ḫab‘-ı saḳīm

- 10 Ey haṭā-pūş u 'aṭā-baḥş-ı resûlü's-şakaleyn
Ve'y şefā'at-ger-i maḥbûb-ı Ḥudāvend-i Kerīm
- 11 Şem'a-i bûy-ı şefā'atle mu'aṭṭar oldı
Bu beşâretle meşâm-ı ümemiñ itdi şemīm
- 12 Şöyle dilbend-i şefā'at olur mu ki ol gün
Görmeye *Fā'ik*-i mücrim daḥı hîç cebhe-i bīm

31 Na't-i Āḥar

Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün

- 1 Resûl-i ekrem ü şakaleyn Efendim⁷²
Ḥabibu'llāh-ı muṭlaḥsın Efendim
- 2 Dü-'ālem ehli hep fermā-beriñdir
Her emrinde muvaffaḥsın Efendim
- 3 Şıfāt u zāt-ı Ḥaḫḫıñ maḫzarısın
Ḥarīm-i vaşla elıfsın Efendim
- 4 Bir ismiñ *şādıku'l-va'di'l-emīndir*⁷³
Ḳamu ḳavlinde aşdaḫsın Efendim
- 5 Meded-kār ol bu *Fā'ik* derdmende
Şefā'at-kānı eşfaḫsın Efendim

32 Na't-i Āḥar

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

- 1 Ey cümle 'avālimden olan zātı muḳaddem
Sen olmasan olmazdı ne şübhe hele Ādem
- 2 Ḳulmetde ḳalup görmez idi zerrece şu'le
Nūrındır olan bā'is-i tenvīr-i dü-'ālem
- 3 Olmuş mı saña oldıḡı ikrām-ı ḥudāvend
Hîç var mı nebīlerde bu ikrāmıla mükerrem

⁷² Misra vezne uymamaktadır.

⁷³ "(Resûlüm!) Kitap'ta İsmâil'i de an. Gerçekten o, sözüne sâdıktı, resûl ve nebî idi." Meryem, 19/54.

- 15a 4 Maḥbûb-ı Ḥudâ oldığına şâhid-i ‘âdil
Oldıñ şeb-i İsrâda o dem Ḥaḳla maḥrem
- 5 Ferdâ-yı kıyâmetde şefâ‘atle Efendim
Sensin anadan hem babadan eşfaḳ u erḥam
- 6 Hep zât-ı şerîfîndir olan maḥlab-ı maḥşûş
Zâhirde vü bâtında hemân ümmete elzem
- 7 Kenz-i dil-i *Fâ’îk*da dola cevher-i na‘tiñ
Her demde o feyz-i keremiñle ola mülhem

Fi ḥarfi’n-nûn 33 Na‘t-i Āḥar

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Baḥr-i dilde gevher-i nazm-ı sühen itse mekân
Eyler ihrâc nazım-ı ğavvâş-ı fikret bî-gümân
- 2 Na‘t-i pāk-i enbiyâdır cevher-i nazm-ı sühen
Nazıma sermâyedir dünyâ vü ‘uḳbâda hemân
- 3 Ol resûl-i zîver-i ser-tâc-ı şaff-ı aşfiyâ
Dü-gîfî serveri peygamber-i âḥir-zamân
- 4 Lafz-ı *levlāk* naşş-ı *erseknāk* amiñ ḥaḳķındadır⁷⁴
Aña maḥşûşdur bu rûtbe luḫf-ı Ḥaḳ terfî‘-i şân
- 5 ‘Ālem-i vaḥdetde oldı nâ‘il-i sırr-ı vişâl
Oldı ol ‘âlem içinde şehr-i yâr-ı lâ-mekân
- 6 Şeb-çerâğ-ı bezm-i vuşlat olmağın ol nûr-ı Ḥaḳ
Ol feyizden ümmetân-ı ḥâşına virdi nişân
- 7 Sen ḥabîbu’llâhiñ idrâk eyle ma‘nâsın hele
‘Āşık u ma‘şûḳ ḥâlî ḳâl ile olmaz ‘ayân
- 15b 8 Secde eylerlerdi eşcâr u cemâdât görseler
Olsa ol ger reh-güzâr üzre ḥırâmân her zamân

⁷⁴ “(Ey Resûlüm!) Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım.” Aclûnî, *Keşfü’l-Hafâ*, C.2, s. 164;
“(Resûlüm!) Biz seni âlemlere ancak rahmet olarak gönderdik.” Enbiyâ 21/107.

- 9 Yâ Resûla'llâh meded-kâr ol bu mücrim *Fâ'îka*
Hâl-i zârîñ 'arz-ı hâliyle saña itdi beyân

Fî harfî'l-vāv 34 Na't-i Āḥar

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün

- 1 'Aceb ra'nâ mu'anberdir o gîsû
Mu'aṭṭar eyledi kevneyni hoş-bû
- 2 Huten-i âhûların şahrâya şaldı
O kudretle mûkaḥḥal çeşm-i dil-cû
- 3 Meyânın *ḳabe ḳavseyniñ* ḥam itdi⁷⁵
Hümâyün ol muḳavves her dü-ebrû
- 4 Kaçırdı reşk ile âb-ı ḥayâtı
Anıñ engüşt-i pâkinden aḳan şu
- 5 Semâ vü arza meb'ûş oldığı dem
Didiler ins ü cin ser-cümle *tûbû*⁷⁶
- 6 Anıñ 'aşkıyla gülşende dem-â-dem
Çekerler cümle murġân vird-i Yâ Hû
- 7 Cenâb-ı Aḥmed-i mürseldir ancaḳ
Ne lâzım ġayrıdan sen gel eliñ yu
- 8 Hâbîbu'llâhdır şân-ı şerîfi
Çü Yezdândan yaña her ân u dem rû
- 9 Dirîġ olmaz saña andan şefâ'at
Dü-'âlem *Fâ'îka* 'indinde yek mü

Fî harfî'l-hâ 35 Na't

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 16a 1 Şefî' u şâfi'-i ehl-i ḥaṭâsın Yâ Resûla'llâh
Kerem meşreb zihî şâhib-'aṭâsın Yâ Resûla'llâh

⁷⁵ "O kadar ki (birleştirilmiş) iki yay arası kadar.." Necm 53/8-9.

⁷⁶ "Ey iman edenler! Samimi bir tevbe ile Allah'a dönün." Tahrîm 66/8.

- 2 Hümāyūn nām-ı pākin zīver-i efvāh-ı kevneyndir
Ebu'l-Ḳāsım Muḫammed Muṣṭafāsın Yā Resūla'llāh
- 3 Ṭufeylindir seniñ her aşfiyā-yı mā-sebaḳ bī-şek
Ḥabīb-i nāzenīn-i Kibriyasın Yā Resūla'llāh
- 4 Cemī'an ḫilḳat-i eşyāya mebde' zāt-ı pākindir
Bu yüzden ibtidā vü intihāsın Yā Resūla'llāh
- 5 Ṭarīḳat işr-i pākin rehrevānından kināyetdir
Şerī'atle aña sen reh-nümāsın Yā Resūla'llāh
- 6 Pür olsun ḫücre-i ḳalbim seniñ efkār-ı na'tiñle
Meded ḳıl ḫāşılı nūr-ı hüdāsın Yā Resūla'llāh
- 7 Bu *Fā'ik* derdmendiñ derdi 'işyāndır şefā'at ḳıl
Anıñ derdine ancaḳ sen devāsın Yā Resūla'llāh

36 Na't-i Āḫar⁷⁷

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Ey serīr-i bezm-i *Subḫāne'llezī* seyrinde şāh⁷⁸
V'ey emīr-i taḫt-ı kevneyn-i mu'allā bār-gāh
- 2 Ey kemāl-i vuşlatıñ şāyān-ı nūr-ı hüdā
Enbiyālar sāye-i 'işyānını itmiş penāh
- 3 Bir şeb-i nūr-ı siyehden 'Arş [u] Kürsīden geçüp
Zāt-ı pākin ḳıldı vuşlat menzilini cilve-gāh
- 16b 4 Ol şeb olduḳda dü-çeşmiñ maḫzar-ı seyr-i cemāl
Merḫametle mücrimān-ı ümmete itdiñ nigāh
- 5 Oldı miḫrāb-ı ḫaḳīḳat āyet-i raḫmet yüzüñ
Ebruvānıñdır gürūh-ı ehl-i 'aşḳa ḳıble-gāh
- 6 Bir nigāh-ı iltifātıñ eyle 'afv it el-meded
Eyledimse ben cihān deñlü eger cürm [ü] günāh

⁷⁷ Bu na't şairin divânında da yer almaktadır. Bk. Arzu Coşkunyürek, *Fâik Ömer Efendi Hayatı, Edebî Şahsiyeti, Eserleri ve Divânının Tenkidli Metni*, s. 60; Hande Büyükkaya, *Faik Ömer ve Divanı: Karşılaştırmalı Metin-İnceleme*, s. 77.

⁷⁸ "Allah noksan sıfatlardan münezzehtir..." İsrâ, 17/1.

7 Kıl kapuñ dârü's-şifâsından devâ bu *Fâ'ika*
'İllet-i 'işyân ile olmuş anıñ hâlî tebâh

37 Na't-i *Âḥar*⁷⁹

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Şefîk ü merḥamet-kâr-ı ümemsin Yâ Resûla'llâh
Melâz-ı ümmet-i yevmü'n-nedemsin Yâ Resûla'llâh

2 N'ola Baḥḥâ vü Yeşrib fâhr iderse zât-ı pâkinden
Şeh-i dâreyn-i sultân-ı ḥaremsin Yâ Resûla'llâh

3 Zuhûruñ çekdi ceş-i enbiyâyı şahn-ı nâsût'a
Ṭufeylindir seniñ sen zü'l-'alemsin Yâ Resûla'llâh

4 Cemî'-i mürselîne pişvâdır maḥla'-ı nûriñ
Mu'aḥḥarsın velî şâhib-ḳademsin Yâ Resûla'llâh

5 Serîr-i *lî-me'allâhi* hemîşe cilve-gâhıñdır⁸⁰
Ḥarîm-i vaḥdet içre muḥteremsin Yâ Resûla'llâh

6 Künûz-ı gevher-i naḳd-i şefâ'at nuḥḳ-ı pâkindir
Kerîmü'l-menḳıbet-kân-ı keremsin Yâ Resûla'llâh

17a 7 Kuluñ ğam-dîde *Fâ'ik* mücrimân-ı ümmetindendir
Şefâ'at-kânı zi'l-cüd-ı himemsin Yâ Resûla'llâh

38 Na't-i *Âḥar*⁸¹

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Feyiz-mend eyle rûḥânî şafâdan Yâ Resûla'llâh
Ḥalâs olsun gönül ḥubb-i sivâdan Yâ Resûla'llâh

2 Tecellî-ḥâne-i ḳalbim esîr-i nefsim olmuşdur
Yetiş imdâdına semt-i rehâdan Yâ Resûla'llâh

3 Şerî'at şâh-râhında hemîşe istiḳâmetle
Zebân u dil maşûn olsun ḥaḫâdan Yâ Resûla'llâh

⁷⁹ Bu na't için bk. Arzu Coşkunyürek, *age*, s. 57-58; Hande Büyükkaya, *age*, s. 75.

⁸⁰ "Allah ile benim öyle bir vaktim vardır ki, oraya ne nebiyy-i mürsel siğar, ne de meleki mukarreb."

Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, C. 2, s. 173.

⁸¹ Bu na't için bk. Arzu Coşkunyürek, *age*, s. 56-57; Hande Büyükkaya, *age*, s. 73-74.

- 4 Tarīkat-feyzi olsun hāl u albim cān dimāğından
Dem-ā-dem Őemm alam bűy-ı fenādan Yā Resűla'llāh
- 5 Haıat 'askeri hıūn-ı derűnum eylesűn mafűz
Hasāret gűrmeye cűnd-i riyādan Yā Resűla'llāh
- 6 Gűnűl sāk-ı cām-ı ma'rifetden cur'a-nűū olsun
Őearet-sāz ola bezm-i beadan Yā Resűla'llāh
- 7 N'ola műcrim ise ıtm-ır Őāhib-Kehf-i devrādır
Bu *Fā'ik* olmaya mehcűr 'atādan Yā Resűla'llāh

39 Na't-i Āar⁸²

Mefā'ilűn Mefā'ilűn Mefā'ilűn Mefā'ilűn

- 1 Zebānım feyz-i na'te āūinā ıl Yā Resűla'llāh
Haā eyleser de afv it 'atā ıl Yā Resűla'llāh
- 2 Kerem ıl n-ısti-i Őadrında varlık ey kerem-kānım
Giriftār-i hestiden rehā ıl Yā Resűla'llāh
- 17b 3 Niğāh-ı iltifāt-ı ism-i Hād-ı nűr-ıdır luf it
An-ıla eŐm-i albim rűūinā ıl Yā Resűla'llāh
- 4 Ne műmkindir beŐer evŐaf-ı zāt-ı pākini itmek
Dilimde feyz-i na'tiű reh-nűmā ıl Yā Resűla'llāh
- 5 apuű dārű'Ő-Őifā-yı műcrimān-ı űmmet olmuŐdur
Mar-iz-i cűrm ű 'iŐyānım devā ıl Yā Resűla'llāh
- 6 Hālās eyle Őeb-i deycűr-ı ğamdan nűr-ı mihriűle
erāğ-ı beyt-i albim pűr-ziyā ıl Yā Resűla'llāh
- 7 Meded bu *Fā'ik*-i nāār-ıű 'afv it cűrm-i 'iŐyān-ıű
Őefā'at-baŐına anı sezā ıl Yā Resűla'llāh

⁸² Bu na't iin bk. Arzu CoŐkunyűrek, *age*, s. 55-56; Hande Bűyűkkaya, *age*, s. 71-72.

Fî harfi'l-yâ 40 Na't-i Âhar

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

- 1 Şâh-ı rüsûl idince Hudâ zât-ı pâkini
Taht-ı dü-kevn buldı o dem pâdişâhını
- 2 'Ayn-ı hidâyet olmağıla hâk-i maqdemîñ
Kühîl itdi çeşm-i iki cihân hâk-râhını
- 3 Meb'ûş olunca eyledi Haq rûz-ı haşre dek
Mağv-ı zalâm-ı şirke anıñ ser'-i pâkini
- 4 Bir şehsüvâr-ı taht-ı risâlet ki bir gice
Sürdi harîm-i vaşla kadar ol Burâkını
- 5 Ol şeb zülâl-i rü'yeti def' itdi *Fâ'ikâ*
Leb-teşne-gân maqdeminiñ çâk çâkını

41 Diğer Na't-i Şerîf

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

- 18a 1 Engüşt-i meh-şikâf-ı cenâb-ı Muhammedî
İtdi dü-pâre mu'cize-i seyf-i Aşmedi
- 2 Bir mazhar-ı muhâtab-ı *Levlâk* ki ser-be-ser⁸³
Hep rûy-ı arz ümmetiniñ oldı ma'bedi
- 3 Nâr-ı mecûs söndi anıñ maqdemiyile şon
İtdi tülû' ol gice nûr-pâş mevlidi
- 4 Aşhâb-ı pâki dîn yolına itdiler cihân
Ceş-i ğazâtiñ oldılar el-hâk ser-âmedi
- 5 Hep hâş-ı ümmeti ki anıñ şân-ı pâkidir
Pes oldılar 'ağâyid-i dîniñ müceddidi
- 6 İhyâ-yı ümmet eylediler neşr-i feyz ile
Ol mefhar-i risâletiñ evlâd-ı emcedi

İ
S
T
E
M
25/2015

⁸³ "(Ey Resûlüm!) Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım." Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, C.2, s. 164.

7 Yâ Rab bu mücrime luṭfuñ ile ol Resûl
Olsun bu *Fâ'ikîñ* iki 'âlemde mesnedi

42 Na't-i Âḥar

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün

1 Muḥammed âyet-i şun'-ı İllâhî
Dü-gîṭî ṭaḥṭıñıñ da pâdişâhı

2 Hemîşe maḥrem-i esrâr-ı vaḥdet
Sarây-ı *lî-me'allâh* cilve-gâhı⁸⁴

3 Dü şaḫ itdi idince bir işâret
Mübârek parmağıyla ḫurş-ı mâhı

4 Anıñ işr-i şerîfine gidenler
Hidâyet yollarına buldı râhı

5 Olup nâbûd o dem ferk-i şeb-i târ
Ṭoḡup şems-i şerî'at bâm-gâhı

18b6 Resûlu'llâhdır zâhir ü bâṭın
Bu *Fâ'ik* mücrimiñ dâ'im penâhı

43 Na't-i Âḥar

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 İdince pertev-i şems-i ḫudûmi dehre eşrâfı
Münevver eyledi arz u semâvât ile nüh ṭâḫı

2 Tûrâb-ı ḫâk-râhı sürmedân-ı çeşm-i ümmetdir
Anınçün seyr iderler rûz u şeb enfüsle âfâḫı

3 O rûtbe maḫzar-ı 'afv-ı kerem-meşreb ki ser-tâ-ser
Semâvât u zemîn ehliñ ḫul itdi ḫüsn ü aḫlâḫı

4 Ser â pâ rûy-ı ğabrâ şirk ile mâr-ı gezend iken
'Adû-yı dîniniñ seyf-i cihâdı oldu tiryâḫı

⁸⁴ "Allah ile benim öyle bir vaktim vardır ki, oraya ne nebîy-i mürsel sıḡar, ne de melek-i mukarreb."
Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, C. 2, s. 173.

- 5 Süpürdi çirk-i şirki ya'ni çārüb-ı hidāyetle
'Adem deryāsına sürdi götürdi koymadı bākī
- 6 Giriftār oldu murğ-ı dilleri Āl-i Çureysiñ hep
Olup güyā demādem mu'cizātı anların fākı

44 Na't-i Āḥar

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Ey olan bī-çāregān-ı ümmetiñ çāre-resi
Unulur hep merhem-i luḥfuñla 'ișyān yaresi
- 2 Ben emānet eylerim ey melce'-i 'ālem saña
Zāt-ı pākin ḥubbıdır bu dildeki cān-pāresi
- 3 Zerre olmaz nūrınıñ bir zerresine tāb-ı şems
Şeb-çerāğ-ı nūr-ı pākiniñ kâmer pervānesi
- 19a 4 'Afv olunmaz mı saña 'āşık olan *yevme't-tenād*⁸⁵
Dūd-ı āh-ı 'āşıkāndır vechiniñ yüz karesi
- 5 'Aklı yār olmaz anıñ ta'yīb itme zāhidā
Şāhid-i 'aşkın ne mümkün ṭākat-i nezzāresi
- 6 Bāde-i bezm-i elestiñ mestidir 'aşk ehli hep
Hiç eylemez ḥaşredeki ol meclisiñ meyḥā'resi
- 7 *Fā'ikā* derdiñ var ise gizli dermānın da var
Arayup bulmak imiş naḫdīne-i sermāyesi

45 Na't-i Āḥar

Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün

- 1 Gönülde fikr-i na'tiñ iştiyākı
Var iken anda olmaz fikr-i bākī
- 2 Sen olduñ seyyidü'l-kevneyn ki senden
Bilindi enfüs ü āfāk-ı vāfi

i
S
T
E
M
25/2015

⁸⁵"Ey kavmim! Gerçekten sizin için o bağrışıp çağrışma gününden, arkanıza dönüp kaçacağınız günden korkuyorum." Mü'min 40/32.

- 3 Seniñ nūrîñla her dem Hâzret-i Hâk
Müzeyyen kıldı arzıyla bu tākı
- 4 Doğarsa şems-i feyziñ çerh-i kalbe
Ziya virir gönül mâh-ı miḥākı
- 5 Dilim tesbîḥ ider na'tini ezber
Saña kim tâ olunca ben mülākı
- 6 Seniñ afvîñla bu na'tim Efendim
Ya cürmim zaḥmına olmaz mı bâķı
- 7 Be-ḥaḳḳ-ı zât-ı pākin Fā'ika pes
Dü-'ālemde hemān sen aña kāfı
- 19b 8 Görür mi görmege lâyıḳ menāmı
Olurdum ol gözün ez cān gūlāmı
- 9 Meger kim ol Resūl-i Ekremiñ hep
Şefā'at ide aşḥāb-ı kirāmı
- 10 O sulṭān-ı serîr-i şadr-ı *Levlāk*⁸⁶
Virüp bu 'āleme şer'an nizāmı
- 11 O şāh-en-şāhiñ emr-i ğazāda
Ser-ā-pā resm-i 'azamdır ḥıyāmı
- 12 Hüve'l-evvel ü āḫir remzi oldur
Cemî'-i mürselîniñdir ḫıtāmı
- 13 Şefî'-i şāfi'-i ümmetdir el-ḥaḳ
Odur hep ümmete maḥşerde ḥāmı
- 14 Anıñ rûḥ-ı şerîfine dem-ā-dem
Bu Fā'ikden ola bî-ḥad selāmı
- 46 Na't-i Āḫar**
- Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün*
- 1 Ey ḥāme kenz-i dildeki sırr-ı nihānımı
Ya şafḥa-i beyāna nihān u 'ayānımı

⁸⁶ "(Ey Resūlüm!) Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım." Aclünî, *Keşfü'l-Hafâ*, C.2, s. 164.

- 2 İtme hevāya nāfile fikriñ hadengini
Ey nefsi-i şüm gayr yeter uş gümānımı
- 3 Sultān-ı taht-ı şefā'at-i 'uzmā şefi'dir
Ol mefhar-i risālete 'arz it benānımı
- 4 Yalvar meded-res olur anuñ rūh-ı pākine
Beyhūde geçmesün deyü 'arz it zamānımı
- 20a 5 Hep feyz-i na't-i pāk idügin görseler n'ola
Rūz-ı haşrde cūd-ı şefā'atle şānımı
- 6 Dolsun zülāl-i na't-i şerīfiyle bend-i dil
Reşk-āver ile eşk-i dü-çeşm revānımı
- 7 Ey menba'-ı şefā'at olan şāh-ı mürselīn
Göster o demde Fā'ıka rāh-ı emānımı

47 Na't-i Āhar

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün

- 1 Gezerken şahñ-ı dilde tab'ımıñ serkeş semendi
Atup tutdı hemān ol dem anı fikrim kemendi
- 2 Cihād itdim cünūd-ı nefsi ile seyf oldı hāmem
Olup bu cünbüşüm rūhumla 'aqlıñ hoş-pesendi
- 3 Hāyālim şāhid-i mir'āt-ı dilde zāhir oldı
Didi na't-i Resūl-i Ekreme yol bul efendi
- 4 Ben ol an 'acz ile na't-i Resūle rehrev oldum
Olunca halka bende-güş u hūşum baña pendi
- 5 Ne haddimdir anı medh itdi bi'z-zāt Hazret-i Hağ
Anı medh eyler ise yine eyler kendi kendi
- 6 O nūr-ı Hağ harīm-i vuşlatıñdır şeb-çerāğı
Nebiler içre hiç var mı anuñ mişli menendi
- 7 Olunca ümmetiñ Hağdan o sultān-ı dü-gītī
Niyāzı geçdi gayrı kalmadı bir söz tükendi

- 8 Oduḥ ḥaṣriñ ḥükümrānı ne ğamdır ümmetine
Ḥimāye itmege söz yoĝ her ‘abd-i mestmendi
- 20b 9 Raḥīm ü merḥamet-kār-ı ümem sulṭān-ı ‘ālemdir
Ḥalāş eyler şefā‘atle bu *Fā’iḳ*-i derd-mendi

48 Na‘t-i Āḥar

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 Āfitāb-ı felek-i dīn-i Muḥammed doğdı
Pertev-i nūr-ı ḳudūmiyle cihān hep doldı
- 2 Çekdi şirk ehline ol seyf-i cihād-ı pāki
Cümlesin ğarḳa-i deryā-yı ğazāda boĝdı
- 3 Görđi putları şikest oldıĝını küffārıñ
Lāt u ‘Uzzāsı şaḳalıyla şaḳıñ hep yoldı
- 4 Ya‘ni ol vāzı‘-ı ḳānūn-ı şerī‘at ki hemān
Zulmet-i küfri ḳaranlıĝda ḳodı maḥv oldı
- 5 Devḥa-i kevnde hep çehre-i berk-i küffār
Görmedi āb-ı hidāyet yüzini tā şoldı
- 6 Saña ey şāh-ı rüsül cevı ü cefā eyleyeniñ
Tiĝ-i ḳahrıñla helāk oldılar encām n’oldı
- 7 Fā’iḳin melce’-i dilbend-i ümīdi sensin
Ṭaleb-i naḳd-i şefā‘atle saña toĝrıldı

49 Na‘t-i Āḥar

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1 Ey olan her ‘ācizān-ı ümmetāniñ melce’i
Zāt-ı pākindir olan hep cümle eşyā mebd-e’i
- 2 Leyle-i İsrāda ey nūr-ı Ḥudā olduñ o şeb
Devḥa-zār-ı vuşlata ol nürdan serv-i sehī

- 3 Sen sarā-yı *lī-me'allāh* itdiñ cilve-gāh⁸⁷
Maẓhar-ı tām eylemiş Mevlā seni lāyık zihī
- 21a 4 *Raḥmeten li'l-'ālemīnsin* yā şefī'a'l-müznibīn⁸⁸
Şer'-i pākindir olan her emr-i Ḥaqqın menşe'i
- 5 Oldığıçün zāt-ı pākin 'āşıkı bārī Hudā
Her dü-gītī ehli ḥubb-i zātınıdır vā lehā
- 6 Oldı nüh-ṭāq nūr-ı pākinden münevver şu'le-sāz
Andan oldı pertevi bu 'ālemin mihr ü mehi
- 7 Oldı meb'ūs ins ü cinne seyyidü'l-kevneyndir
Fā'ik oldur her nebī vü mürselīn şāh-en-şehi

50 Kıt'a

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Yā Rab be-ḥaqq-ı zāt-ı ulūhiyyetiñ baña
Cürmim yerine 'afv ile kıl luṭfını 'aṭā

Rüz-ı cezāda olmayayım şermsār meded
Ol dem şefī'im ola benim ya'ni Muştafā

Cürmim ne deñlü berr ü baḥirden füzün ise
Yoğ berr ü baḥr-i raḥmetine ḥadd ü intihā

Temmetü'l-kelām bi-ḥurūfī teheccī fī ḥüsni'n-nizām ve bi-
kabül-i rūḥ-i pāk-i ḥazret-i seyyidü'l-enām 'aleyhi's-şalavāti ve's-
selām Fī 5 Cā Sene 1245

i
S
T
E
M
25/2015

- 21b 51 Der-evşāf-ı e'imme-i işnā-'aşar ve şenā-yı işān
raḍıya'llāhu 'anhum ve 'alā evlādihī't-ṭayyibīne't-ṭāhirīne ecma'ın

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 'Aliyyü'l-Murtezādır maḥrem-i sırr-ı Resūlu'llāh
Celiyy-i pür-vefādır ol fütüvvetle veliyyu'llāh

⁸⁷ "Allah ile benim öyle bir vaktim vardır ki, oraya ne nebiyy-i mürsel sığar, ne de melek-i mukarreb."
Aclünî, *Keşfü'l-Hafâ*, C. 2, s. 173.

⁸⁸ "(Restülüm!) Biz seni âlemlere ancak rahmet olarak gönderdik." Enbiyâ 21/107.

- 2 İmâmetle Hâsandır sâniyen vâris imâm oldu
O da âhîr şehîd oldu budur taq̄dîr-i hükmu'llâh
- 3 İmâm-ı sâliş ol şâh-ı şehîd-i Kerbelâdır kim
Ne yüzden oldu ol sultân-ı 'âlî kadre bu cāngâh
- 4 Mehîn oldu aña ol mazhar-ı la'net Yezîd eyvâh
Ola a'vânına enşârına la'net anıñ her gâh
- 5 Pes andan sonra Zeyne'l-'âbidîn râbi' imâm oldu
Velâyet kişverine virdi revnâk feyz ile ol şâh
- 6 İmâm-ı hâmis ol sırr-ı ilâhîdir ki hem sonra
İmâmetle bekâm itdi Muḥammed Bâkır-ı Allâh
- 7 Daḥı hem Ca'fer-i Şâdıḳ imâm-ı sâdis olduḳda
Anıñ her bir kelâmında zuhûr eylerdi sırru'llâh
- 8 İmâm-ı sâbi'i Mûsâ-yı Kâzımdır zamânında
Velâyet mışrı olmuşdı o şulṭâna mükemmel câh
- 9 İmâm-ı sâminiñ ismi 'Alî nâmı Rızâdır kim
Kerâmet burcuna hem şems olubdur hem daḥı ol mâh
- 22a 10 İmâm-ı tâsi'iñ nâmı Muḥammed hem Taḳî şöhet
Bulurdi ṭayy-ı 'arz ile ne semte itse ol râh
- 11 'Alî Hâdî Naḳî sonra imâm-ı 'âşir olduḳda
Anıñ her emrini taşdıḳ [i]derlerdi heme efvâh
- 12 Hâsandır 'Askerî sonra imâm ihdâ 'aşardır bu
Muḥibb-i hândâna luṭf iderdi ḥasbeten li'llâh
- 13 İmâm isnâ 'aşar Mehdî Muḥammedde tamâm oldu
Virilse destine anıñ n'ola ḳudretle seyfu'llâh
- 14 Ki bunlar âl-i beyt-i Muştafâ ser-tâc-ı ümmetdir
Muḥib olanlarıñ ḥubbu olur bî-şübhe ḥubbu'llâh
- 15 Cemî'an ehl-i sâdât bunlarıñ nesl-i şerîfidir
Tevesşül eyle anlara ne itse ḥâşılı dil-ḥ'âh
- 16 Bu fânî 'âlemi bunlar daḥı terk eylediler hep
Ki on iki imâmdan ḳalmadı fevt oldılar bi'llâh

17 Hemân nesl-i şerîfleri ƙalup tâ-be-ƙıyâm bâƙî
Efendi-zâdemizdirler ideriz her dem eyva'llâh

18 Bu *Fâ'îk* bunların bâb-ı kerîm-i seglerindedir
Budur sermâye-i sūr u tesellîsi bi-ħamdi'llâh

temmet

Sonuç

XVIII. ve XIX. yüzyıllarda yaşayan, devlet kademelerinde birçok görev almış bir Osmanlı münevverî olan şair Fâik Ömer Efendi'nin hayatı hakkında kısıtlı bir bilgi mevcuttur. Doğum yeri ve tarihi hakkında net bir bilgi olmamakla birlikte, 1245/1829'da İstanbul'da vefat ettiği bilgisi aktarılır. Tasavvufî eğilimleri ile bilinen Fâik Ömer Efendi'nin Türkçe ve Farsça divânı başta olmak üzere birçok eseri mevcuttur. Katalog taramalarında Fâik Ömer Efendi hakkında bilgi veren eserlerde zikredilmeyen şaire ait müstakil bir divan-ı nu'ût tespit edilmiş ve divân tarafımızca bu makalede neşredilmiştir. Divânın tespit edilen nüshasındaki tahrir kaydı 1245/1829'dur. Tahrir kaydının şairin vefat ettiği seneye denk düşmesi, divânın şairin vefat etmeden önceki son eseri olduğunu göstermektedir.

Fâik Ömer Efendi'nin divan-ı nu'ûtunda her kafiyeden tertip ettiği gazelleriyle birlikte kaside, terci-i bend gibi farklı nazım şekilleriyle kaleme alınmış na'tler de bulunur. Divânın yer aldığı yazma nüshanın sonunda şair tarafından telif edilen bir de on iki imam methiyesi vardır. Divanda şaire ait Türkçe na'tlerle birlikte Farsça na'tlerin de yer alması, şairin Türkçe gibi Farsça'ya da vakıf olduğunu göstermektedir. Şair divanında hayli sade bir üslubu benimsemiştir. Daha önceki manzum eserlerinde de sade bir üslubu benimseyen şairin, bu üslubunu na'tlerinde de devam ettirdiği görülmektedir.

Kaynaklar

- » Akkuş, Mehmet, *Hz. Peygamber'e Na'tlar (Divân-ı Nu'ût-ı Salâhî)*, Ankara 1999.
- » _____, *Hz. Peygamber'e Na'tlar (Divân-ı Nu'ût-ı Salâhî)*, İstanbul 2002.
- » Aksoyak, İsmail Hakkı, "Fâik'in, 'Elâ Yâ Eyyühe's-Sâkî Edir Ke'sen Ve Nâvilhâ' Mısraına Tasavvufî Bir Şerhi: Lübb-i Sühan", *IV. Klâsik Türk Edebiyatı Sempozyumu (Prof. Dr. Abdülkerim Abdülkadiroğlu Hâtırasına)*, 4-5 Mayıs 2009, Kayseri.
- » Bursalı Mehmed Tâhir, *Osmanlı Müellifleri (I-II-III)*, Haz. Mustafa Tatçı – Cemal Kurnaz, Bizim Büro Basımevi, Ankara 2003.
- » Büyükkaya, Hande, *Fâik Ömer ve Divanı: Karşılaştırmalı Metin-İnceleme*, İstanbul Kültür Üniversitesi SBE, İstanbul 2008.
- » Coskunyürek, Arzu, *Fâik Ömer Efendi Hayatı, Edebî Şahsiyeti, Eserleri ve Divânının Tenkidli Metni*, Muğla Üniversitesi SBE, Muğla 2007.
- » Çağlı İşlek, Aynur, *Yahyâ Nazîm Divânı II*, Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 1991.
- » Çerkeş Şeyhîzâde Mehmed Tefvik, *Kasâid-i Tefvik*, Mısır 1283.
- » Dana, Tülin, *Neccâr-zâde Şeyh Rızâ Divânı*, Gazi Üniversitesi SBE, Ankara 1988.
- » Elaldı, Mehmet, *Nazîf, Hayatı, Eserleri, Edebî Şahsiyeti ve Divanı'nın Tenkidli Metni*, YLT, Selçuk Üniversitesi SBE, Konya 2005.
- » Fatîh Davud, *Hâtîmetü'l-Eş'âr*, İstanbul 1271.
- » Gümüş, Nevin, *Yahyâ Nazîm Divânı I*, Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 1992.
- » İbnü'l Emîn Mahmûd Kemâl İnal, *Son Asır Türk Şairleri*, Orhaniye Matbaası, İstanbul 1930.

- » İslamoğlu, Abdülmecit, *Himmetzâde Abdullah (Abdî), Hayatı, Eserleri ve Divân-ı Nu'ût'u*, Ankara Üniversitesi SBE, Ankara 2003.
- » Kayhan (Ertürk), Şaziye, *Yahyâ Nazîm Dîvanı 5*, Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 1996.
- » Kur'ân-ı Kerîm, *Kur'ân-ı Kerîm ve Açıklamalı Meâli*, Heyet, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınlar / 86, Ankara 1993.
- » Kurban, Ahmet, *Yahyâ Nazîm Dîvanı IV*, Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 1992.
- » Mehmed Fevzî Efendi, *Et-Teveşşülâtü'l-Fevziyye fi'n-Nu'ûti'n-Nebeviyye*, İstanbul 1318/1900-1901.
- » Nazîm, *Dîvân-ı Belâgat-Unvân-ı Nazîm*, Neşr: Mehmed Nâil, İstanbul 1257/1841, 500s.
- » Özdemir, Mehmet, *Neccâr-zâde Rızâ Divânı'nın Edisyon Kitiği*, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE, Afyon 1999.
- » Şemseddin Sami, *Kâmûsü'l-'Alâm*, Mihran Matbaası, İstanbul 1314.
- » Şimşek, Mehmet, *Yahyâ Nazîm Dîvanı (III. Dîvan)*, Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 2007.
- » Tuman, Mehmet Nâil, *Tuhfe-i Nâil: Divan Şairlerinin Muhtasar Biyografileri* (2 Cilt), Haz. Cemal Kurnaz, Mustafa Tatçı, Bizim Büro Yayınları, Ankara 2001.
- » *Türk Dili Ve Edebiyatı Ansiklopedisi (I-VIII)*, Dergah Yayınları, İstanbul 1977-1998.
- » Uzun, Mustafa-Özcan, Nûri, "Nazîm", *DİA*, İstanbul 2006, C. 32, 452-453.
- » Yeniterzi, Emine, "Na't" (Türk Edebiyatı), *DİA*, İstanbul 2006, C. 32, s. 436-437.
- » Yılmaz, Ahmet, "Türk Edebiyatında Na'ti Mahlasını Kullanan Şairler", *İstem*, Yıl: 1, Sayı: 2, 2003, s. 77-80.